

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Коломийський навчально-науковий інститут**

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM

ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

**Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія**

2020-2021 н.р.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ІНСТИТУТУ:

1.1. Адреса: вул. Лисенка, буд. 8, м. Коломия, Івано-Франківська область, 78200

Контактні телефони:

тел. (03433) 2-46-60

Приймальня директора (03433) 2-14-28/ 2-46-60

e-mail: knni@pnu.edu.ua

Інформація про склад керівних органів інституту:

Директор інституту: Плекан Юрій Васильович –

кандидат історичних наук, доцент

тел.: (03433) 2-14-28

e-mail: yra.plekan@pnu.edu.ua

Заступник директора: Волощук Галина Михайлівна

кандидат філологічних наук

тел.: (03433) 2-46-60

e-mail: galia.voloschuk@pnu.edu.ua

Заступник директора: Слипанюк Ольга Василівна –

кандидат біологічних наук, доцент

тел.: (03433) 2-46-60

тел. вн. 209

e-mail: olga.slipanyuk@pnu.edu.ua

Вчений секретар ради Коломийського навчально-наукового інституту:

Марчук Микола Васильович – кандидат історичних наук, доцент

тел.: (03433) 2-46-60

тел. вн. 211

e-mail: mykola.marchuk@pnu.edu.ua

Методист ЗФН: Федюк Юлія Іванівна

тел.: (03433) 2-46-60

тел.. вн. 208

e-mail: yuliia.fediuk@pnu.edu.ua

Диспетчер: Волошенюк Вікторія Василівна

тел.: (03433) 2-46-60

тел.: вн. 208

e-mail: viktoriaviktoria.vm@gmail.com

1.2. АДРЕСА, ТЕЛЕФОНИ ВІДПОВІДНОЇ КАФЕДРИ ІНСТИТУТУ, ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД КАФЕДРИ:

Склад кафедри:

Поясик Оксана Іванівна – завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент

Лаппо Віолетта Валеріївна – доктор педагогічних наук, доцент

Микитюк Галина Юріївна – кандидат психологічних наук, доцент

Чепіль Марія Василівна – аспірант, старший викладач

Марчук Микола Васильович – кандидат історичних наук, доцент

Слипанюк Ольга Василівна – кандидат біологічних наук, доцент

Федюк Юлія Іванівна - старший викладач, методист

Романишин Руслана Ярославівна – кандидат педагогічних наук, доцент

Ковальчук Оксана Василівна – старший лаборант кафедри

Волошенюк Вікторія Василівна - старший лаборант кафедри

2. ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У КОЛОМІЙСЬКОМУ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ОБСЯГУ ТА ТЕРМІНУ НАВЧАННЯ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Термін навчання – 3 роки 10 місяців

Ліцензійний обсяг:

заочна форма навчання – 25 осіб

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Термін навчання – 3 роки 10 місяців

Ліцензований обсяг:

денна форма навчання – 20 осіб

заочна форма навчання – 20 осіб

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Спеціалізація: Початкова освіта

Термін навчання – 3 роки 10 місяців

Ліцензований обсяг:

денна форма навчання – 25 осіб

заочна форма навчання – 60 осіб

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: Українська мова і література

Термін навчання – 3 роки 10 місяців

Ліцензійний обсяг:

денна форма навчання – 15 осіб

заочна форма навчання – 20 осіб

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: Історія

Термін навчання 3 роки 10 місяців

Ліцензійний обсяг:

заочна форма навчання – 20 осіб

3. УМОВИ ДЛЯ НАВЧАННЯ (КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ БАЗУ)

Коломийський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» створений у структурі Прикарпатського університету у червні 1999 р. (наказ Міністерства освіти України № 218 від 24.06.1999 р.).

Формування контингенту студентів здійснюється на умовах державного замовлення, а також за замовленнями фізичних і юридичних осіб.

Важлива роль в системі підготовки фахівців відводиться довузівській підготовці та системі профорієнтаційного відбору на навчання найбільш підготовлених абітурієнтів. Ця робота здійснюється за такими напрямками: профорієнтаційна робота та безпосередня участь у навчальному процесі загальноосвітніх шкіл регіону; профорієнтаційна робота при конкурсах-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Коломийського відділення Малої академії наук України; дня відкритих дверей Коломийського навчально-наукового інституту, конкурсів, що проводять у Прикарпатському національному університеті та олімпіад.

На кафедрах Коломийського навчально-наукового інституту працює 13 штатних викладачів. Серед них 12 кандидатів наук, 9 доцентів (69,2 %).

Для проведення навчального процесу Коломийський навчально – науковий інститут володіє відповідною матеріально-технічною базою. Площа приміщень становить 2979,8 кв. м., у тому числі приміщення для занять студентів площею 2230,7 кв. м., які оснащені сучасним обладнанням та комп'ютерною технікою. До послуг студентів інституту створено комп'ютерну лабораторію із 27 персональними комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет, та мультимедійний зал, укладений договір про надання приміщення та обладнання комп'ютерного класу для проведення лекційних та практичних занять з Коломийським ліцеєм №2.

Важливою складовою змісту підготовки бакалаврів є забезпечення студентів підручниками і посібниками. У бібліотеці інституту є достатня кількість відповідної літератури. З метою поліпшення навчально-методичного забезпечення створена бібліотека (загальний фонд 10989 примірників) із читальною залом на 100 місць. Наявна електронна бібліотека (доступ <http://lib.pu.if.ua/elibrary.php>).

Як альтернативу бібліотека пропонує студентам використання електронних версій видань. Через сайт бібліотеки університету є доступ до електронної бібліотеки, де представлена навчальна, наукова, довідкова, художня література, а також рідкісні видання. Кількість електронних версій праць викладачів університету становить 7 323 прим.

Основою для подальшого розвитку інформаційних технологій є сучасний Електронний каталог. Відкритий і доступний у віртуальному просторі ресурс дозволяє читачам працювати з інформаційним контентом

цілодобово. Електронний каталог бібліотеки сьогодні налічує 526 528 записів. Щорічно зростає кількість відвідувань електронного каталогу.

Майже 80% книжкового фонду занесена в електронний каталог. В університеті впроваджено в освітній процес та діяльність наукової бібліотеки сучасні інформаційні і комп'ютерні технології, забезпечено вільний доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет, здійснюється постійне оновлення бази навчальної літератури та періодичних видань.

У бібліотеці для студентів і викладачів відкритий доступ до: Bookfi , Libraria. Архіву української періодики онлайн, до електронних ресурсів: Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, Електронної бібліотеки Парламентської бібліотеки України , Електронної повнотекстової колекції авторефератів дисертацій (1998 - 2011 pp.), Електронного архіву Наукової бібліотеки ім. Максимовича КНУ Т. Шевченка, Електронного архіву Національного університету «Києво-Могилянська академія», Антропос - інституційного репозитарію Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка. У бібліотеці повні доступи до електронних ресурсів: Центру навчальної літератури, Бібліотеки Інституту сучасного мистецтва, Лань (Електронно-бібліотечної системи), JournalTOC, «Polpred.com Обзор СМИ». Є доступ до таких закордонних ресурсів: HighWire Press, Scholar.google. З жовтня 2017 року завдяки наявності відкритого доступу до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science на постійній основі працівниками бібліотеки здійснюється консультаційна робота (реєстрація, розвиток власного профілю, пошук актуальної інформації, підбір потрібного видання та робота із посиланнями в наукових працях). Бібліотека виграла низку грантів, зокрема грант програми «Еразмус+» (за підтримки Європейського Союзу) у конкурсі за проектом УБА "Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах європейської інформації"!

Коломийський навчально – науковий інститут має належну матеріальну базу для забезпечення викладання фундаментальних, гуманітарних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін. Кафедри оснащені сучасним навчальним обладнанням, комп'ютерною технікою. Студенти мають вільний доступ за допомогою точки бездротового доступу до мережі Internet. Користування Internet-мережею безлімітне. У навчальному процесі використовується безкоштовне програмне забезпечення загального призначення.

Навчально-виховний процес здійснюється у аудиторіях, санітарно-технічний стан яких приведений до відповідних вимог.

Усі студенти, які потребують житла, повністю забезпечуються місцями у гуртожитку.

До послуг спортсменів і студентів університету спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» (с. Микуличин) (загальною площею 3,5 га, на 300 місць) та лижна база (с. Ворохта) (загальною площею 0,35 га, на 50 місць),

розміщені у мальовничому місці Карпат. Тут здійснюються спортивні збори змагання, навчальні заняття, а також відпочинок студентів і викладачів.

У Коломийському навчально-науковому інституті створено кабінети «Історії України», «Української мови та літератури», «Англійської мови», «Композиції та рисунку», «Інформатики, педагогіки і психології», «Анатомії та фізіології людини», «Філософії», «Природознавства з методикою викладання», «Психологічної допомоги студентам», придбано необхідні підручники і посібники, унаочнення та технічні засоби.

Підвищенню якості знань майбутніх учителів сприяють тісні зв'язки інституту з ліцеями і коледжами міста Коломиї та області щодо використання передового досвіду. Значна частина практичних і лабораторних занять переноситься до ліцеїв м. Коломиї.

Кафедри підтримують тісні зв'язки з педагогічними колективами гімназій та ліцеїв міста і області з проблем організації педагогічної практики. Базовими місцями проходження практик є ліцеї міста Коломиї, зокрема - ліцей №1, ліцей №2, ліцей №4, ліцей №8, ліцей №9, ліцей імені М. Грушевського.

Організація підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» здійснюється на основі нормативного і правового забезпечення, яке визначає закон «Про вищу освіту в Україні» від 17 січня 2001 року. Крім того, нормативне і правове регулювання наукової, навчальної і виховної діяльності здійснюється через Статут університету, а також накази і розпорядження ректорату та рішення вчених рад університету та інституту.

Навчальний процес організовується згідно [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(2015\)](#), з урахуванням сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення своїх знань.

Основним документом, через який реалізується план підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта», є [освітня програма](#) та [навчальний план](#). Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план. Для навчальної дисципліни складені і постійно оновлюються робочі навчальні програми та [силабуси](#).

Одним із основних документів, що регулює освітній процес, є [електронний розклад занять](#), який формується згідно [Положення про розклад навчальних занять у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#). Під час складання розкладу враховується динаміка працездатності студентів упродовж дня і тижня, чергуються різні види та форми занять, розклад є стабільним.

Такий підхід до складання розкладу дозволяє певною мірою забезпечити виконання дидактичних вимог щодо організації аудиторних занять і самостійної роботи студентів, підвищити рівень ефективності освітнього процесу.

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Згідно з [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#), навчання у структурному підрозділі ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» Коломийський навчально-науковий інститут здійснюється за такими формами:

- інституційна (очна (денна), заочна, дистанційна);
- дуальна.

В інституті, як і в університеті загалом, може здійснюватися змішане навчання (очно-заочне з використанням технологій дистанційного навчання).

Очна (денна) форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять та практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.

Заочна форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Змішане навчання – складна багаторівнева взаємодія учасників освітнього процесу, поєднує ефективність та оперативність електронних форм навчання, соціальну комунікацію і фахове консультування. Вимагає пошуку зручного формату роботи для кожної дисципліни та для кожного здобувача освіти. Для якісного змішаного навчання в конкретній дисципліні викладачі обирають, які види активностей матимуть найкращий ефект онлайн (синхронно чи асинхронно), а які – за безпосереднього контакту, в якому обсязі та в якій послідовності.

Освітній процес в Коломийському Навчально-науковому інституті реалізується у таких формах:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять є: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лекції проводяться лекторами – професорами і доцентами, старшими викладачами і викладачами, а також провідними науковими працівниками та спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лектор, якому доручено читати курс лекцій, до початку навчального року, подає кафедрі складену ним робочу програму та силабус з навчальної дисципліни з конкретизованими критеріями оцінювання, комплект індивідуальних завдань (якщо вони заплановані) та засоби діагностики (контрольні завдання) для проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни, а також наповнює освітнім контентом систему дистанційного навчання Університету (d-learn.pu.if.ua).

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувачі вищої освіти під керівництвом викладача, шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань, закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою тощо. Для змішаного навчання здійснення навчальної роботи зі студентами організовується в режимі відеоконференції за розкладом. З окремих навчальних дисциплін, з урахуванням особливостей вивчення цих дисциплін та безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти, допускається поділ академічної групи на підгруп. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Викладач, якому доручено проведення практичних занять, за узгодженням з лектором даної навчальної дисципліни, розробляє методичне забезпечення: індивідуальні завдання різної складності, методичні рекомендації вивчення окремих теоретичних положень або розв'язання практичних задач, контрольні завдання (тести) для виявлення ступеня сформованості необхідних компетентностей та прогнозованих результатів навчання тощо. Практичне заняття включає проведення контролю знань, умінь, навичок та компетентностей, постановку загальної проблеми (завдання) викладачем та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язання задач з їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання. Оцінки, які отримав здобувач вищої освіти за практичні заняття, вносяться до

журналу навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача проводить натурні або імітаційні експерименти чи дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень, набуває практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, оволодіває методикою експериментальних досліджень в конкретній предметній галузі та обробки отриманих результатів. Лабораторні заняття проводяться у спеціально оснащених навчальних лабораторіях з використанням обладнання, пристосованого до умов навчального процесу (лабораторних макетів, установок тощо). Для проведення лабораторних занять академічна група поділяється, як правило, на підгрупи (якщо кількість здобувачів вищої освіти у групі не менше 25 осіб), для іноземної мови підгрупа – не менше 10. Група кількістю менше 25 осіб може бути поділена на підгрупи, якщо цього вимагає специфіка спеціальності, що підтверджується відповідними нормативними актами. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою. Лабораторне заняття включає проведення контролю підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання лабораторних досліджень, оформлення індивідуального звіту про виконану роботу та його захист перед викладачем. Підсумкова оцінка ставиться в журналі обліку успішності студентів і враховується при виставленні семестрової підсумкової оцінки (рейтингу) з даної дисципліни. Наявність позитивних оцінок, одержаних здобувачем вищої освіти за всі лабораторні роботи, передбачені робочою навчальною програмою, є необхідною умовою його допуску до семестрового контролю з даної дисципліни.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) здобувачі вищої освіти готують тези виступів з цих проблем. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Оцінки за семінарські заняття вносяться до журналу навчальної групи. Одержані здобувачем вищої освіти оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.

Індивідуальне заняття – проводиться з окремими здобувачами вищої освіти, які виявили особливі здібності в навчанні, схильність до науково-дослідної роботи і творчої діяльності, з метою підвищення їх рівня підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування. Цей вид занять виконується викладачем в межах позааудиторного навантаження та

відображається в індивідуальному плані роботи. Індивідуальні заняття організовуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою з урахуванням індивідуальних навчальних планів зі здобувачами вищої освіти: учасниками олімпіад з фаху або окремих дисциплін; членами збірних команд університету з видів спорту; з магістрантами за темами наукових досліджень, мистецьких спеціальностей.

Консультація – вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти отримує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Під час підготовки до екзаменів (семестрових, атестаційних) проводяться групові консультації. Протягом семестру консультації з навчальних дисциплін проводяться за встановленим кафедрою розкладом із розрахунку відповідного часу, що планується на консультації з певної навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час та регулюється методичними рекомендаціями до змісту та організації самостійної роботи студентів, ухваленими Науково-методичною радою Університету. СРЗО включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Навчальний час, відведений на СРЗО денної форми навчання, регламентується навчальним робочим планом і повинен складати від 1/3 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Зміст СРЗО над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. СРЗО забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, комп'ютерними навчальними комплексами, методичними рекомендаціями з організації СРС, виконання окремих завдань, які повинні мати також і електронні версії. Методичні матеріали для СРЗО повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти. Для СРЗО також рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна періодична література. СРЗО по вивченню навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проходити в науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять. Оцінювання СРЗО проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти за окремі види самостійної роботи

вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання з дисципліни (презентації, есе, творчі завдання, реферати, домашні контрольні роботи тощо), сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу, формуванню умінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Індивідуальні завдання виконуються здобувачем вищої освіти самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Курсова робота (проект) з навчальної дисципліни – це творче індивідуальне завдання, яке передбачає розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, при необхідності – графічного, ілюстративного матеріалу), є творчим або репродуктивним розв'язанням конкретної задачі щодо об'єктів діяльності фахівця (економічних, соціальних, лінгвістичних проблем тощо), та виконується здобувачем вищої освіти самостійно під керівництвом викладача згідно із завданням, на основі набутих з даної і суміжних дисциплін компетентностей та компетенцій. Курсові роботи (проекти) сприяють розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного розв'язання конкретних завдань. Тематика курсових робіт (проектів) повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Тематика курсових робіт затверджується на засіданні кафедри та оприлюднюється на сайті кафедри. Мета, завдання та порядок виконання курсових робіт (проектів), зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги подаються у методичних вказівках, які розробляються кафедрами. Здобувачам вищої освіти надається право вибору теми курсової роботи (проекту) або пропонується обрати власну тему. Темі курсових робіт (проектів) за здобувачами вищої освіти закріплюються рішенням кафедри. Керівництво курсовими роботами (проектами) здійснюється висококваліфікованими викладачами кафедри. Здобувач вищої освіти, який без поважної причини не подав курсову роботу (проект) у зазначений термін або не захистив її (його), вважається таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки здобувач вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу (проект) за новою темою або доробляє попередню роботу (проект) в термін, визначений керівником навчального підрозділу. Підсумки захисту курсових робіт (проектів) обговорюються на засіданні кафедри. Курсові роботи (проекти) зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються в установленому порядку.

Практична підготовка є необхідним компонентом підготовки фахівців певного освітнього рівня та здійснюється відповідно до [Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#). Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та

знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Звіт практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, яка призначається деканатом факультету, дирекцією навчальнонаукового інституту, за поданням завідувача відповідної кафедри. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право повторного проходження практики. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики при комісії, відраховується з університету. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а звіти керівників практики заслуховуються на засіданні вчених рад навчальних підрозділів. Облік проведених навчальних занять та результати навчальних досягнень студентів (оцінки, бали) фіксуються в журналі академічної групи.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в навчальному процесі та забезпечують визначення рівня досягнення завдань навчання і дозволяють коригувати, за необхідності, хід навчального процесу. Вони корегуються [«Порядком організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#), де передбачено, що система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає в себе поточний, модульний та семестровий контролю знань.

Поточний контроль здійснюється в формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю, виконання домашніх завдань, перевірки виконання самостійної роботи студентів тощо.

Модульний контроль виставляється на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий контроль здійснюється в формі семестрового контролю та державної атестації студентів. Семестровий контроль охоплює семестровий екзамен або диференційований залік і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмового матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з визначеної дисципліни і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, тематичних рефератів тощо.

Державна атестація студентів здійснюється відповідно до [«Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ДВНЗ](#)

«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньокваліфікаційному рівні і з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки до вимог освітньої (кваліфікаційної) характеристики. Форми та порядок проведення державної атестації визначається навчальним планом підготовки та локальними документами дирекції та кафедр.

Контроль успішності студентів. В університеті існують єдині підходи до оцінювання навчальних досягнень студентів з усіх видів навчальної роботи. Із метою забезпечення чіткості та зрозумілості форм контрольних заходів розроблено й затверджено Вченою радою університету такі нормативні документи:

«Положення про організацію освітнього процесу.»;

«Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти...»;

«Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів...»;

«Доповнення до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів ПНУ імені Василя Стефаника».

В освітньому процесі використовують такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та відстрочений.

Поточний контроль здійснюють на практичних заняттях та лекціях регулярно на вибірковій основі або періодично у формі усного й письмового опитування, тестування, в тому числі комп'ютерного, перевірки індивідуальних творчих завдань, мультимедійних презентацій, та інших видів самостійної роботи, передбачених РНПД.

Поточний контроль знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять здійснюється в аудиторії, в години, відведені для семінарських (практичних) занять згідно розкладу. Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять зводяться до того, щоб: виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять може відбуватись в наступних формах: детальний усний аналіз поставлених питань; вибіркоче усне опитування «з місця»; дискусійне обговорення питань; індивідуальне розв'язування практичних завдань, творчих, проблемних запитань чи завдань; фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.; письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

Викладач в процесі проведення семінарських (практичних) занять повинен поєднувати різні форми контролю, забезпечуючи опитування

більшої кількості студенті, активізації уваги студентської аудиторії. Результати контролю знань студентів на семінарських (практичних) заняттях оцінюються в національній шкалі (2, 3, 4, 5) і заносяться до журналу обліку роботи академгрупи.

Оцінка **5 «відмінно»** ставиться, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, основними ідеями, концепціями, теоріями, ознайомлений з найновішими досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки, знає спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історії становлення науки, логічно висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань. Опрацював джерельну базу. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. Виявив глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички щодо застосування знань на практиці, володіє логікою предмета, висловлює власне ставлення до навчального матеріалу. Відповідь чітка і завершена. У письмовій роботі не повинно бути помилок. Вміє систематизувати, зіставляти, аналізувати, доводити, порівнювати. Має синтетичне мислення (тобто вміння бачити зв'язки і тенденції, які безпосередньо не спостерігаються); дає характеристику альтернатив розвитку окремих ситуацій; пояснення того, чому події склалися саме так, а не інакше; вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї; обдумувати ризикованість; терпимо ставитись до своїх та чужих помилок.

Оцінка **4 «добре»** ставиться, якщо студент має глибокі і повні знання програмного матеріалу, знає основні ідеї, концепції, теорії, досягнення фахової науки, виявляє розуміння духовних, соціокультурних процесів; визначає причини, сутність, наслідки та значення духовних, соціальних явищ та процесів, зв'язки між ними; робить аргументовані висновки; характеризує ці явища і процеси, вміє порівнювати, пояснювати, узагальнювати та критично оцінювати інформацію, використовуючи різні джерела; вміє виявляти суперечності в позиціях, різні інтереси, потреби соціальних груп й окремих осіб, їх роль в соціокультурному процесі, тенденції та напрями соціокультурного розвитку; оцінювати різні версії й думки про людину і світ; рецензує відповіді студентів; зіставляє і систематизує дані і застосовує їх при характеристиці педагогічних явищ, процесів; виявляє знання термінів та понять; встановлює синхронність подій; вміє аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежуючи зв'язки і тенденції. Проте, наявні незначні

неточності, пропуски, помилки (не більше однієї-двох) та недостатній досвід у творчому застосуванні умінь і навичок; власне ставлення студента висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності: писемне мовлення добре.

Оцінка 3 «задовільно» ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними ідеями, поняттями навчального матеріалу. При цьому аргументація слабка, є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках, наявні помітні прогалини, писемне мовлення спрощене. Має елементарні нестійкі навички виконання завдання.

Оцінка 2 «незадовільно» ставиться, якщо студент не вміє орієнтуватися в матеріалі, має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки, допускається велика кількість помилок у встановленні причинно-наслідкових зв'язків, студент не володіє навичками порівняння, аналізування, синтезування, структурування і т.д. Результати поточного контролю враховують під час визначення підсумкової семестрової оцінки.

Виконання **модульних контрольних робіт (МКР)** здійснюється по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля. Критерії оцінки завдання модульної контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за його виконання:

- всі бали передбачені для відповідного завдання (**відмінно**) ставляться в тому разі, коли: відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; студент має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.

- 2/3 балів передбачених для відповідного завдання (**добре**) ставиться в тому разі, коли: відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; студент має навички користування нормативним матеріалом; допускає 3-4 недоліки.

- 1/2 балів передбачених для відповідного завдання (**задовільно**) ставиться в тому разі, коли: студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у

нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; допускає 5-6 недоліків.

- від 1/4 до 1/10 балів у цілих числах (*незадовільно*) ставиться в тому разі, коли: студент виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.

- 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли студент не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.

У випадку неявки студента на повторне написання модульної контрольної роботи, за неї йому виставляється 0 балів.

Контроль індивідуальної роботи може відбуватися під час семінарських (практичних) занять, а також в позанавчальний час та оцінюється максимально в 5 балів. Основне завдання контролю: стимулювання самостійної роботи студентів упродовж семестру, підвищення мотивації студентів до набуття знань та вмінь. Перелік індивідуальних (індивідуально-дослідних завдань) розробляється керівниками курсів із залученням викладачів, що ведуть семінарські заняття, та затверджуються на засіданні кафедри. Вони можуть включати: письмове обґрунтоване виконання практичних завдань, задач; складення списку бібліографічних джерел по заданій проблемі; формування схем, таблиць до відповідної теми; реферування наукових статей; аналіз судової практики з відповідних питань; анотація наукових поглядів по заданій проблемі; конспектування хрестоматійних джерел; аналіз нормативного регулювання (законів, підзаконних, відомчих актів) певного виду відносин та ін

Підсумковий семестровий контроль проводять у вигляді диференційованого заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів) чи письмового та тестового екзамену, захисту курсових робіт, звітів про проходження практики. На екзамен виносяться питання програми навчальної дисципліни, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань. Семестровий контроль – семестрові екзамени (1, 2, 3, 4 курси).

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою:

- 100-бальної шкали ЄКТС – 100 балів відповідають 100% сумарної семестрової оцінки з навчальної дисципліни (оцінки за курсову роботу, практику);
- 5-бальної національної шкали – для переведення оцінок з 100-бальної шкали ЄКТС з екзаменаційних дисциплін та навчальних дисциплін, курсових робіт, практик.

- 2-рівневої національної шкали – для переведення оцінок зі 100-бальної шкали ЄКТС із залікових дисциплін.

Державна атестація студентів проводиться відповідно до чинної нормативної бази.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом або робочим навчальним планом. Зміст екзаменаційних завдань встановлюється кафедрами.

Самоконтроль та самооцінювання (з розділу, теми) здійснюють переважно у вигляді комп'ютерного тестування у дистанційній формі або, використовуючи питання для самоконтролю та тести з електронних навчальних посібників, розроблених з кожної навчальної дисципліни та розміщених в університетському електронному репозитарії. Відстрочений (ректорський) контроль проводять щорічно з дисциплін, що закінчувалися в попередньому семестрі іспитом, згідно графіку.

З формами контрольних заходів студенти знайомляться на початку вивчення дисципліни на першому лекційному або практичному занятті. Викладач інформує студентів про види контрольних заходів та критерії оцінювання різних форм роботи. Також студенти про форми і методи оцінювання з кожного предмету можуть довідатися у силабусах певних дисциплін, які оприлюднені на сторінці кафедри.

Державна атестація – 4 курс. У комплексі, перелічені рівні й форми контрольних заходів дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання.

В університеті діє національна та міжнародна кредитна мобільність студентів.

Організація академічної мобільності учасників освітнього процесу ґрунтується на [«Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) і передбачає можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися, проходити навчальну або виробничу практику, проводити наукові дослідження у партнерських вищих навчальних закладах України (85 укладених угод з вітчизняними ЗВО).

Академічна мобільність реалізується через участь викладачів і студентів у наукових конференціях, навчально-методичних семінарах, тренінгах, онлайн-курсах, наукових проектах, проведеннях спільних досліджень, підготовці спільних публікацій.

Шляхи забезпечення міжнародної кредитної мобільності:

1. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника є дійсним членом міжнародних організацій і об'єднань, серед яких: Європейська асоціація університетів (Брюссель, Бельгія); Консорціум українських університетів та Варшавського університету; Консорціум університетів балтійського регіону та України; Консорціум «Фізична культура і здоров'я» університетів Польщі та України; Союз Університетів «Один пояс – один шлях»; міжнародний консорціум університетів Collegium Carpathicum; Велика Хартія Університетів (Magna Charta Universitatum).

2. У рамках міжнародного співробітництва між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» і закладами вищої освіти зарубіжжя укладено 90 діючих угод, зокрема з Університетом Карабюк, Туреччина; Українським Вільним університетом, Федеративна Республіка Німеччина; Пряшівським університетом, Словацька Республіка; Вищою Менор Коледжем, США; Університетом Нової Горіци, Республіка Словенія; Університетом Любляни, Республіка Словенія; Університетом Острави, Чеська Республіка; Університетом Констанц, Федеративна Республіка Німеччина; Факультетом математики та інформатики Лодзького університету, Республіка Польща; Вищою державною професійною школою в Хелмі, Республіка Польща; Варшавським університетом, Республіка Польща; Педагогічним університетом імені Комісії Національної Освіти, Республіка Польща; Вищою лінгвістичною школою в Ченстохові, Республіка Польща; Вроцлавським університетом, Республіка Польща; Природничо-гуманітарним університетом у Седльце, Республіка Польща; Люблінським Католицьким університетом Іоана Павла II, Республіка Польща; Університетом м. Аріель, Ізраїль; Університетом Матея Бела, Банська Бистриця, Словаччина та ін.

6. РОБОЧИ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

"Затверджую"
 Ректор
І.С. Цепенда
 (підпис) (друковане та ініціали)
 " 29 " 08 2020 року
 М.П.

Міністерство освіти і науки України
 ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Кваліфікація **Бакалавр психології**

Строк навчання **3 роки 10 місяців**

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Підготовки **бакалавра** з галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** на основі **повна загальна середня освіта**

за спеціальністю **053 Психологія**

спеціалізацією **Психологія**

Курс **1** Форма навчання **заочна**

I. Графік навчального процесу

Курс	Вересень				Жовтень				Листопад				Грудень				Січень				Лютий				Березень				Квітень				Травень				Червень				Липень				Серпень						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51

ПОЗНАЧЕННЯ:

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні

Курс
Разом

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
----------------	---------	-------

IV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проект (робота))	Семестр
-----------------------------	--	---------

V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Кількість кредитів ЕCTS	Кількість годин на навчальний рік																				Розподіл аудиторних годин на тижень за семестрами	Кафедра			
			1 семестр										2 семестр														
			Аудиторні					Самостійна робота	Аудиторні					Самостійна робота	Аудиторні					Самостійна робота							
			Всього	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні		Індивідуальні	Всього	Лекції	Практичні	Семінарські		Лабораторні	Індивідуальні	Всього	Лекції	Практичні		Семінарські	Лабораторні			Індивідуальні		
Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин		Кількість годин									
1. Цикл загальної підготовки																											
1.1. Обсяг загальної дисципліни																											
1	Історія України	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6									3	Кафедра соціально-економічних і природничих дисциплін		
2	Історія української культури	3	90	8	4	4					80													3	Кафедра соціально-економічних і природничих дисциплін		
Всього по п. 1.1:		6	180	18	8	10					160	90	10	4	6									3	3		
1.2. Вибіркові дисципліни																											
1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																											
3	Сучасні інформаційні технології (за професійним спрямуванням)	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6									3	Кафедра інформаційних технологій		
4	Логіка	3	90	10	4	6					80													2	3	Кафедра філософії, соціології та політології	
5	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	90	10	4	6					80													2	3	Кафедра фахових методик і технологій підготовки освіти	
Всього по дисциплінам п.1.2.1:		9	270	30	12	18					240	90	10	4	6									2	3	6	
1.2.2. Вибіркові дисципліни студентами																											
Всього по п. 1.2:		9	270	30	12	18					240	90	10	4	6									2	3	6	
Разом за розділом (п. 1):		15	450	48	20	28					400	180	20	8	12									2	6	9	
2. Цикл професійної підготовки																											
2.1. Обсяг загальної дисципліни																											
2.1.1. Теоретична підготовка																											
6	Загальна психологія	6	180	20	8	12					160	90	10	4	6									2	3	Кафедра педагогіки і психології	
7	Вікова психологія	6	180	18	8	10					160	90	10	4	6									2	3	3	Кафедра педагогіки і психології
8	Вступ до спеціальності	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6										3	Кафедра педагогіки і психології	
9	Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6										1	Кафедра соціально-економічних і природничих дисциплін	
10	Анатомія та фізіологія нервової системи	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6										1	Кафедра соціально-економічних і природничих дисциплін	
11	Психодіагностика	3	90	10	4	6					80													2	3	Кафедра загальної та клінічної психології	
12	Зоопсихологія і порівняльна психологія з основними анімалтеррапіями	3	90	10	4	6					80														3	Кафедра загальної та клінічної психології	
13	Психологія мотивації, психіки та діяльності	3	90	10	4	6					80													2	3	Кафедра загальної та клінічної психології	
14	Соціальна психологія	3	90	14	8	6					76														5	Кафедра психології і психології	
Всього по дисциплінам п.2.1.1:		33	990	112	48	64					878	450	50	20	30									2	1	15	20
2.1.2. Практична підготовка																											
Всього по п. 2.1:		33	990	112	48	64					878	450	50	20	30									2	1	15	20
2.2. Вибіркові дисципліни																											
2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																											
15	Педагогіка та педагогічна майстерність	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6										3	Кафедра педагогіки і психології	
16	Теорія ймовірностей та математичне статистика	3	90	10	4	6					80	90	10	4	6											3	Кафедра математики та інформатики і методик навчання
17	Навчання мовою (перша)	6	180	20		20					160	90	10	10											2	3	Кафедра філології
Всього по дисциплінам п.2.2.1:		12	360	40	8	32					320	270	30	8	22									1	1	9	3

12.2.2. Дисциплини вільного вибору студента																																			
Всього по п. 12.2:		12	300	40	8	32				320	270	30	8	32			240		1	1			90	10	10			80		1		9	3		
Разом із рейтингом (п. 2):		45	1350	152	56	96			888	720	80	28	32			640		1	2			630	72	28	44			558		4	1	24	21		
Загальна кількість		68	1800	200	76	124			888	980	100	28	64			800		2	4			900	100	40	60			800		4	4	20	32		
Кількість екзамінів			7																2												4				
Кількість іспитів			8																4											4					
Кількість курсових робіт/проектів																																			
Кількість контрольних (іспитових) робіт																																			

Директор Інституту Плескан Ю.В.

Заступник випускової кафедри Плескан О.І.

ПОГОДЖЕНО
Начальник кафедри
Майстер

"Затверджую"
Ректор

І.С. Цепенда

" 29 " 0

2025 року

М.П.

Міністерство освіти і науки України

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Кваліфікація Бакалавр психології

Строк навчання 3 роки 10 місяців

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Підготовки бакалавра з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на основі повної загальної середньої освіти

за спеціальністю 053 Психологія

спеціалізацією Психологія

Курс 2 Форма навчання заочна

I. I графік навчального процесу

Курс	Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень		Серпень																												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51

ПОЗНАЧЕННЯ:

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні

Курс
Разом

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
----------------	---------	-------

IV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (скламен, дипломний проєкт (робота))	Семестр
-----------------------------	--	---------

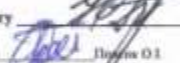
V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Кількість кредитів ЄCTS	Кількість годин на навчальний рік		3 семестр										4 семестр										Рівні акредитовані години на тиждень за семестром	Кафедра						
			Аудиторні					Аудиторні					Контрольні роботи (розподіл за кількістю)	Форми контролю (розподіл за семестрами)	Аудиторні					Контрольні роботи (розподіл за кількістю)	Форми контролю (розподіл за семестрами)											
			Всього	у тому числі				Всього	у тому числі						Аудиторні	Повсюдні	Екзамени	Зачіти	Курсові роботи / проекти			Кількість тижнів у семестрі	3	4								
				Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні		Індивідуальні	Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Індивідуальні						Всього	Лекції						Практичні	Семінари	Лабораторні	Індивідуальні		
1. Цикл загальної підготовки																																
1.1. Обов'язкові дисципліни																																
1	Українська мова за професійним спрямуванням	3	90	10	4	6										80	90	10	4	6										3	Кафедра філології	
2	Філософія	3	90	10	4	6										80	90	10	4	6										3	Кафедра педагогіки і психології	
	Всього по п. 1.1:	6	180	20	8	12										160	180	20	8	12										6		
1.2. Вибіркові дисципліни																																
1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																																
1.2.2. Вибіркові дисципліни студента																																
	Всього по п. 1.2:																															
	Разом за розділом (п. 1):	6	180	20	8	12										160	180	20	8	12										6		
2. Цикл професійної підготовки																																
2.1. Обов'язкові дисципліни																																
2.1.1. Теоретичні підготовки																																
3	Загальна психологія	3	90	18	8	10										72	90	18	8	10										6	Кафедра педагогіки і психології	
4	Диференціальна психологія	6	180	20	8	12										80														3	Кафедра загальної та клінічної психології	
5	Історія психології	6	180	20	8	12										160														3	Кафедра загальної та клінічної психології	
6	Соціальна психологія	3	90	10	4	6										80														3	Кафедра педагогіки і психології	
7	Педагогічна психологія	3	90	10	4	6										80														3	Кафедра педагогіки і психології	
8	Психологія навчання	3	90	10	4	6										80														3	Кафедра загальної та клінічної психології	
	Всього по дисциплінам п.2.1.1:	24	720	88	36	52										632	720	88	36	52										12	16	
2.1.2. Практичне підготовка																																
9	Курсова робота	3	90													90	90															Кафедра загальної та клінічної психології
	Всього по дисциплінам п.2.1.2:	3	90													90	90															
	Всього по п. 2.1:	27	810	88	36	52										722	810	88	36	52										12	16	
2.2. Вибіркові дисципліни																																
2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																																
10	Іноземна мова (англійська)	6	180	20		20										160	90	30		10										3	3	Кафедра філології
	Всього по дисциплінам п.2.2.1:	6	180	20		20										160	90	30		10										3	3	
2.2.2. Дисципліни вибіркового вибору студента																																
11	Психологічні основи сексології та оскількитальності	6	180	20	8	12										160	180	20	8	12										7	Кафедра загальної та клінічної психології	
12	Психологія реклами	6	180	20	8	12										160	180	20	8	12												Кафедра соціальної психології
13	Особливості діяльності психолога у спеціально-профілактичних закладах	3	90	12	6	6										78	90	12	6	6											4	Кафедра загальної та клінічної психології
14	Етнопсихологія	3	90	12	6	6										78	90	12	6	6												Кафедра соціальної психології
15	Практикум із загальної психології	6	180	20	8	12										160															7	Кафедра загальної та клінічної психології
16	Практикум з прикладної соціальної психології	6	180	20	8	12										160																Кафедра соціальної психології
17	Основи психологічної реабілітації	6	180	20	8	12										160															7	Кафедра загальної та клінічної психології
18	Техніки розвитку комунікативної компетентності	6	180	20	8	12										160																Кафедра загальної та клінічної психології
	Всього по дисциплінам п.2.2.2:	21	630	72	30	42										338	370	32	14	18										11	14	
	Всього по п. 2.2:	27	810	92	30	62										318	360	42	14	28											14	17
	Разом за розділом (п. 2):	54	1620	180	66	114										640	720	80	30	50										26	33	

Загальна кількість	60	1800	200	74	126				800	900	100	38	62			800		3	4	1		900	100	36	64			800		4	3	32	33
Кількість екземплярів		7																2												4			
Кількість записів		7																	4											2			
Кількість наукових робіт/проектів		1																		1													
Кількість контрольних (випускних) робіт																																	

ПОГОДЖЕНО
 Начальник методичної кімнати

Директор інституту Плеска Ю.В.
 Завідувач випускної кафедри Плеска О.І.

V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Кількість кредитів ЄCTS	Кількість годин на навчальний рік		3 семестр										6 семестр										Рішення аудиторних годин на тиждень за семестром	Кафедра
					Кількість годин					Контрольні роботи (кількість)	Форми контролю (розподіл за модулями)	Кількість годин					Контрольні роботи (кількість)	Форми контролю (розподіл за модулями)	3 курс							
					Аудиторні		у тому числі					Аудиторні		у тому числі						Аудиторні	Повторювальні	Екзамени	Зачли	Курсові роботи / проекти		
					Всього	Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Самостійна робота	Всього	Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Самостійна робота	Аудиторні	Повторювальні	Екзамени							
1. Психологія загальної підготовки																						3	3	3		
1.1. Обов'язкові дисципліни																						3	3	3		
<i>Всього за п. 1.1:</i>																						3	3	3		
1.2. Вибіркові дисципліни																						3	3	3		
1.2.1. Вибір ВНЗ																						3	3	3		
1.2.2. Вибіркові дисципліни студентами																						3	3	3		
1	Організація професійної діяльності психолога	3	90	10	8	2																	3	Кафедра загальної та клінічної психології		
2	Діяльність психолога у системі інтегрованої освіти	3	90	6	4	2																		Кафедра педагогіки і психології		
3	Психологія вікства	3	90	10	8	2																		Кафедра соціальної психології		
4	Екзистенційна психологія	3	90	6	2	4																		Кафедра педагогіки і психології		
5	Психотерапія у практиці клінічного психолога	3	90	6	2	4																		Кафедра педагогіки і психології		
6	Сучасні технології створення тренінгу	3	90	6	2	4																		Кафедра педагогіки і психології		
7	Мінімальна психологія	3	90	14	8	6																		Кафедра загальної та клінічної психології		
8	Психодіагностика дітей і підлітків	3	90	6	2	4																		Кафедра педагогіки і психології		
Всього по дисциплінам п.1.2.2:		6	180	24	18	8																				
Всього по п. 1.2:		6	180	24	16	8																				
Разом за розділом (п. 1):		6	180	24	16	8																				
2. Психологія професійної підготовки																						3	3	3		
2.1. Обов'язкові дисципліни																						3	3	3		
2.1.1. Теоретична підготовка																						3	3	3		
9	Експериментальна психологія	6	180	20	12	8																		7	Кафедра загальної та клінічної психології	
10	Психологія праці	3	90	10	8	2																			Кафедра педагогіки і психології	
11	Клінічна психологія	3	90	10	6	4																			Кафедра загальної та клінічної психології	
12	Психологія сім'ї	3	90	10	8	2																			Кафедра педагогіки і психології	
13	Психологія навчання	3	90	10	8	2																			Кафедра загальної та клінічної психології	
14	Психодіагностика	6	180	26	14	12																			Кафедра загальної та клінічної психології	
15	Психологічні консультування	6	180	24	12	12																			Кафедра загальної та клінічної психології	
16	Психологія управління	3	90	12	10	2																			Кафедра загальної та клінічної психології	
17	Патопсихологія	3	90	14	10	4																			Кафедра педагогіки і психології	
Всього по дисциплінам п.2.1.1:		36	1080	136	88	48																				
2.1.2. Практична підготовка																						3	3	3		
18	Навчальна (професійно-розширювальна) практика	3	90																						Кафедра педагогіки і психології	
19	Курсова робота ІІ	3	90																						Кафедра загальної та клінічної психології	
Всього по дисциплінам п.2.1.2:		6	180																							
Всього за п. 2.1:		42	1260	136	88	48																				
2.2. Вибіркові дисципліни																						3	3	3		
2.2.1. Дисципліни за вимогами ВНЗ																						3	3	3		
20	Філософія психології	3	90	10	6	4																			Кафедра педагогіки і психології	
Всього по дисциплінам п.2.2.1:		3	90	10	6	4																				
2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента																						3	3	3		

21	Перинатальна психологія та психологія материнства	6	180	20	10	10				160	180	20	10	10				160								5												7	Кафедра психології та клінічної психології											
22	Основи соціально-психологічного тренінгу	6	180	20	10	10				160	180	20	10	10				160								5												Кафедра педагогіки і психології												
23	Психологія загального здоров'я та індивідуального благополуччя	3	90	10	6	4				80											80	10	6	4														3	Кафедра психології та клінічної психології											
24	Соціально-психологічна психологія впливу на особистість і групу	3	90	10	6	4				80											80	10	6	4														Кафедра педагогіки і психології												
Всього за дисципліною в 3.3.2:		9	270	30	16	14				240	180	20	10	10				160			80	10	6	4														1	7	3										
Всього по н. 2.2:		17	360	40	22	18				320	270	30	16	14				240			80	10	6	4															1	10	7									
Разом за розділом (п. 2):		54	1620	178	110	86				898	810	90	58	32				720			4	3																	4	2	1	29	29							
Загальна кількість		60	1800	208	126	74				998	906	100	64	34				800			4	4																		4	3	1	32	34						
Кількість експертів			8																																															
Кількість кафедр			7																																															
Кількість аудиторій/проектів			1																																															
Кількість контрольних (модульних) робіт																																																		

Директор інституту

Паскан Ю.В.

Завідувач випускової кафедри

Паскан О.І.

ПОСВІДЧЕНО

Навчально-методичний відділ

"Затверджую"
Ректор

І.С. Цевода

(підпис)

(прізвище та ініціали)

" 29 08

2024 року

М.П.

Міністерство освіти і науки України

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Кваліфікація **Психолог**

Строк навчання **3 роки 10 місяців**

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Підготовки **бакалавра** з галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** на основі **повна загальна середня освіта**

за спеціальністю **053 Психологія**

спеціалізацією **психологія**

Курс **4** Форма навчання **заочна**

I. Графік навчального процесу

Курс	Вересень			Жовтень				Листопад					Грудень			Січень				Лютий				Березень				Квітень				Травень				Червень				Липень				Серпень							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
4	Т	Т	ВП	ВП	ВП	ВП	ВП	ВП	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	КС	К	С	С	С	К	КС	КС	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	КС	С	А	А												

ПОЗНАЧЕННЯ: Т - Теоретичне навчання; КС - Контроль за самост. роботою; К - Канікули; С - Екзаменційна сесія; ВП - Виробнича практика; А - Атестація;

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні

Курс	Теоретичне навчання	контроль за самост. роботою	Канікули	Екзаменційна сесія	Виробнича практика	Атестація
4	22	5	3	5	6	2
Разом	22	5	3	5	6	2

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
Виробнича		6
Виробнича практика	7	6

IV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проєкт (робота))	Семестр
Атестація	екзамен	8,8

23 Основи психології	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра загальної та клінічної психології
24 Психологічний вибір та оцінка персоналу	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра психології і педагогії
25 Психологія творчості	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра психології і педагогії
26 Судова психологічна експертиза	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра психології і педагогії
27 Неврологія	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра загальної та клінічної психології
28 Психологія технологій інформатики і мистецтв	3	90	8	6	2													90	8	6	2					82									8				3	Кафедра психології і педагогії
Всього по дисциплінам н.з.з.з.:	21	630	52	38	14			578	185	12	8	4		108			2	450	40	30	10				410								5		4	15				
Всього по н. з.з.:	21	630	52	38	14			578	185	12	8	4		108			2	450	40	30	10				410								5		4	15				
Рахунок за рішенням (н. з.):	57	1710	110	82	28			200	810	44	72	12		700				900	60	50	16				834								3	5	1	16	24			
Загальна кількість	40	1800	114	86	30			600	900	56	76	14		850			3	900	66	50	16				834							3	5	1	18	24				
Кількість лекцій		4															3																							
Кількість завдань		30															5																							
Кількість студентських робіт/проектів		1																																						
Кількість контрольних (могутиних) робіт																																								

ПОГОДЖЕНО:
 Начальник кафедри

Завідувач кафедри _____ Писак О.І.
 Директор інституту _____ Писак Ю.В.

7. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Навчальна дисципліна: Українська мова (за професійним спрямуванням)

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: формування у майбутніх спеціалістів професійно зорієнтованих умінь і навичок досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері.

Завдання: Забезпечення чіткого і правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності, досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного і писемного мовлення; вироблення навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвиток творчого мислення студентів; виховання поваги до української літературної мови, до мовних традицій; формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Оцінювання: іспит (3 с)

Навчальна дисципліна: Історія України

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Анотація: Навчальна дисципліна орієнтована на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами сутності соціально-політичних процесів, що відбувалися і відбуваються в Україні. Вивчення явищ соціально-політичної історії ґрунтується на їх систематизації та періодизації в хронологічній послідовності. Студенти повинні знати стан основних проблем історичної науки; суспільний лад на різних етапах історичного розвитку української державності; загальне та особливе в історичному розвитку українських земель.

Оцінювання: іспит 1 с.

Навчальна дисципліна: Історія української культури

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Анотація: Дисципліна орієнтована на формування системи знань з історії української культури, глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами предмету та завдань історії української культури, основних напрямів української художньої культури, феномену української культури в контексті європейської культурної традиції, сучасних проблеми розвитку української культури. Головним завданнями предмету є засвоєння студентами основних теоретичних аспектів вивчення культури; основні етапи розвитку української культури у хронологічній послідовності та характерні особливості кожного періоду зокрема; стилі, властиві

культурним епохам, їх риси; історичний аспект культурних епох та явищ; провідних діячів української культури, їх найважливіші твори та здобутки.

Оцінювання: іспит (2 семестр)

Навчальна дисципліна: Філософія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Анотація: філософія як навчальна дисципліна знайомить зі змістом світового та вітчизняного історико-філософського процесу, демонструє широкий спектр методологічних підходів і теоретичних систем філософії як сфери духовної творчості, розширює знання про сучасні її форми та нові підходи до вирішення найважливіших проблем сьогодення. Засвоєння специфіки філософського запитування сприяє формуванню високої світоглядно-методологічної культури, переконання в принциповій важливості для кожної людини вільного світоглядного самовизначення, спрямовує на самостійні роздуми над найважливішими проблемами індивідуального та суспільного буття. Вивчення філософії передбачає формування вміння працювати з філософськими текстами, реконструювати зміст висловлених у них філософських ідей, здійснювати історико-філософську інтерпретацію, пояснення і оцінку філософських вчень, актуалізує потребу співвідносити світоглядні ідеї з практикою суспільного життя, спрямовує на самостійні роздуми, виховує переконання в тому, що самореалізація особистості неможлива без прилучення до здобутків культурної спадщини людства, складовою частиною якої є філософія.

Оцінювання: іспит 4с.

Навчальна дисципліна: Політологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Анотація: Дисципліна орієнтована на засвоєння студентами політичних світових та вітчизняних процесів, закономірності розвитку і функціонування політології, її місце та роль у житті суспільства. Головними завданнями предмета є вивчення сутності, історії, теорії і методології політичної діяльності і поведінки; формування уміння орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, давати характеристику українським політичним вченням; формувати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, про права людини і громадянина, про процеси міжнародного політичного життя, місце, роль і статус України в сучасному політичному світі.

Оцінювання: іспит 2 семестр

Навчальна дисципліна: Сучасні інформаційні технології

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Мета: Навчальний предмет передбачає формування у фахівців теоретичної бази знань та практичних вмінь і навичок для ефективного використання інформаційних потоків та застосування інформаційних технологій і їх засобів для їх опрацювання, та формування у них інформаційної культури, як важливих складових необхідних для ефективної підготовки до роботи інформаційному середовищі.

Завдання: оволодіння теоретичними засадами, що стосуються: інформаційних процесів та ресурсів їх використання у професійній діяльності; технічних ресурсів та комп'ютерних систем, телекомунікаційних та інформаційних технологій, інформаційної культури та знань, умінь і навичок до роботи в інформаційному середовищі.

Оцінювання: залік 1 семестр

Навчальна дисципліна: Безпека життєдіяльності та цивільний захист

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Мета: підготовка майбутніх працівників освіти до розв'язання проблем безпеки життєдіяльності у професійній діяльності; формування базового понятійно-категоріального, теоретичного і методичного апарату з проблем безпеки, необхідного для вивчення в подальшому курсів «Основи охорони праці», «Основи екології», «Цивільна оборона», «Валеологія» тощо.

Предмет: загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливі вплив на життя і здоров'я людини та основи захисту людей і навколишнього середовища, запобігання небезпекам і ліквідація їх наслідків.

Зміст дисципліни: Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Людина як елемент системи «людина – життєве середовище». Вплив діяльності людини на навколишнє середовище. Техногенні небезпеки. Природні та соціально-політичні джерела небезпеки. Комбіновані небезпеки. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій. Надання першої до лікарської допомоги потерпілому. Правові, нормативні та організаційні основи БЖ. Організація та управління БЖ.

Оцінювання: залік, 2 с.

Навчальна дисципліна: Логіка

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Анотація: Сформувані у студентів знання про предмет та основні завдання логіки; зв'язок логіки з іншими галузями науки; зміст та специфіку основних проблем логіки; основні етапи розвитку логічного

знання.

Оцінювання: залік, 2 с.

Навчальна дисципліна: **Організація професійної приватної діяльності психолога**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: У процесі вивчення дисципліни студенти повинні знати: поняттєвий апарат організаційної психології; методологічні засади розвитку організаційної психології; принципи застосування методичного інструментарію в організаційній психології.

вміти: орієнтуватися в концепціях організаційної психології; визначати адекватні методи соціально-психологічного втручання; застосовувати стандартні методи набору, підбору і психологічної оцінки персоналу; застосовувати стандартні методи опису роботи і проектування робочого місця; застосовувати стандартні методи психологічної підтримки і допомоги персоналу організації; ідентифікувати тип організаційної культури і застосовувати стандартні методи її діагностики; здійснювати заходи психологічної підтримки організаційним змінам.

Оцінювання: залік, 5 с.

Навчальна дисципліна: **Діяльність психолога у системі інклюзивної освіти**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: Надання студентам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивного навчання; озброєння прийомами і вміннями відбору необхідних форм організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку; практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя

Оцінювання: залік, 5 с.

Навчальна дисципліна: **Психологія лідерства**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про сутність лідерства, основні теорії лідерства; зміст різних стилів лідерства; передумови ефективного лідерського впливу; етапи формування ефективної команди.

Оцінювання: залік, 2 с.

Навчальна дисципліна: Екзистенційна артотерапія

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: сформувати студентів знання про критерії діагностики та основні симптоми ПТСР, про типи психічної дезадаптації у ветеранів бойових дій, про методи діагностики та корекції розладів психіки у осіб, що перебували в екстремальних ситуаціях, набуття практичних навиків з вибору необхідних методик та практик, складання програм надання психологічної допомоги при ПТСР

Оцінювання: залік, 5 с.

Навчальна дисципліна: Психотерапія у практиці клінічного психолога

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про теоретичні аспекти дослідження життєвих криз; сучасні класифікації життєвих криз та методологічні підходи до їх вивчення; специфічні ознаки кризи у житті людини; типологію життєвих криз особистості та критерії її побудування; стратегії подолання кризи у контексті індивідуальних властивостей особистості; стратегії подолання життєвих криз у контексті індивідуальних властивостей особистості; термінологію, яка вживається для опису перебігу кризових станів; сутність криз, що вивчаються в рамках курсу; принципи психологічної допомоги людині в кризових станах різних типів.

Оцінювання: залік, 6 с.

Навчальна дисципліна: Сучасні технології створення тренінгу

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про основні поняття та аспекти групової роботи та соціальної перцепції: види, складові тренінгу; особливості організації та проведення соціально-психологічного тренінгу (завдання, принципи побудови та проведення).

Даний курс - це поєднання теоретичних знань студентів-психологів з практичними навичками ведення професійного спілкування (групова робота, індивідуальне психологічне консультування) з використанням різноманітних психологічних технік. У процесі вивчення курсу розглядаються актуальні проблеми соціально-психологічного тренінгу: групова динаміка, розвиток фасилітативних умінь та емпатії, особливості навчання дорослих

Оцінювання: залік, 6 с.

Навчальна дисципліна: Кримінальна психологія

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про головні теоретико-методологічні положення науки; кримінально-психологічні ознаки злочину і злочинності; біологічні та соціальні детермінанти злочинної поведінки та етапи її формування; психологічні особливості злочинців різних типів, віку і статі; віктимні характеристики особи та їх вплив на рівень і динаміку злочинності; психологічні закономірності діяльності злочинних груп; психологічні особливості судової діяльності (при розгляді кримінальних справ).

Оцінювання: залік, 6 с.

Навчальна дисципліна: Психотерапія дітей і підлітків

Статус: вільного вибору студентів

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про зміст основних понять і концепцій психосоціального розвитку дітей різного віку; критерії визначення нормальної і патологічної ліній розвитку; особливості спеціальних психотехнологій сприяння і корекції розвитку особистості в дитячому віці; спрямованість і терапевтичні функції тих чи тих психотехнічних процедур; способи підвищення психотерапевтичної компетентності – теоретичної і практичної; наукові джерела і персональні носії передових психотерапевтичних ідей і психокорекційного досвіду; розуміти зміст, межі та принципи застосування відповідного виду і методу дитячої психотерапії, компенсаторні можливості розвивальних психотехнік, логіку терапевтичного процесу, обґрунтованість і доцільність застосування певних терапевтичних технік з дітьми певного віку.

Оцінювання: залік, 6 с.

Навчальна дисципліна: Психологія віктимності

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про психологічний зміст поняття “віктимна поведінка”; форми прояву віктимної поведінки; чинники та механізми виникнення віктимної поведінки; вікові та статеві особливості віктимізації особистості; принципи, стадії, методи психологічної діагностики віктимної поведінки та її чинників; особливості діяльності психолога щодо профілактики віктимної поведінки особистості; особливості діяльності психолога щодо корекції віктимної поведінки особистості; основні напрями клініко- психологічної реабілітації

Оцінювання: залік, 7 с.

Навчальна дисципліна: Психологія життєвих криз

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про специфічні ознаки кризової ситуації у житті людини; типологію життєвих криз особистості та критерії її побудування; основні психологічні теорії стосовно переживання людини кризового стану; термінологію, яка вживається для опису перебігу кризових станів; сутність криз, що вивчаються в рамках курсу; принципи психологічної допомоги людині в кризових станах різних типів.

Оцінювання: залік, 7 с.

Навчальна дисципліна: Психологія аутичної дитини

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про сутність феномену дизонтогенетичного розвитку, його структуру та властивості, а також місце у структурі інших наук; особливості психолого-педагогічної характеристики дітей із психофізичними вадами; сучасні підходи до організації цілісної системи корекційно-розвивального навчання та основні напрями корекційно-виховної роботи.

Оцінювання: залік, 7 с.

Навчальна дисципліна: Пенітенціарна психологія

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про методологію, історію та сучасні тенденції розвитку вітчизняної і зарубіжної пенітенціарної психології; права, обов'язки і функції роботи психолога в пенітенціарній системі; загальні закономірності та психологічні особливості особистості засудженого та різних груп засуджених; методологічні та методичні основи виправлення та перевиховання засуджених; особливості адаптації звільнених до умов життя на волі.

Оцінювання: залік, 2 с.

Навчальна дисципліна: Психофізіологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Мета: ознайомлення студентів з фізіологічними механізмами і процесами, що пов'язані з основними психічними процесами та станами. Формування у студентів знань і умінь у сфері психофізіології, яка відноситься до фундаментальних психологічних дисциплін і є однією з найважливіших галузей психологічної науки, яка інтенсивно розвивається.

Завдання: вивчення науково-теоретичних основ діяльності та взаємодії психіки і нервової системи та інших систем організму людини; пізнання психофізіологічних механізмів і закономірностей психічних явищ; ознайомлення з основними методами психофізіологічних досліджень; оволодіння доступними методиками дослідження психофізіологічних функцій організму людини; надання психофізіологічної характеристики основних психічних функцій людини.

Оцінювання: екзамен 2 с.

Навчальна дисципліна: Анатомія та еволюція нервової системи людини

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Мета: ознайомлення студентів із особливостями філогенетичного та онтогенетичного розвитку нервової системи та її морфо-функціональними характеристиками.

Завдання: вивчення особливостей еволюційного розвитку різних типів та відділів нервової системи, а також специфіки їх будови.

Зміст дисципліни розкривається в темах: Етапи еволюційного розвитку нервової системи. Основні принципи будови нервової системи. Анатомія спинного мозку. Спинномозкові нерви. Головний мозок. Ембріогенез і вікові зміни. Кінцевий мозок. Морфологія, філогенез великих півкуль. Черепні нерви. Кора, її мікроскопічна будова. Проблеми локалізації функцій. Автономна нервова система, її анатомічні і функціональні особливості.

Оцінювання: екзамен, 1 с

Навчальна дисципліна: Педагогіка та педагогічна майстерність

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Мета: засвоєння студентами основних положень і проблематики сучасної педагогіки; формування досвіду самооцінки і самоаналізу педагогічних явищ і ситуацій, умінь моделювати навчально-виховний процес; формування системного педагогічного мислення, професійної компетентності і майстерності.

Вивчення курсу дає змогу студентам оволодіти основними поняттями і категоріями педагогіки, системою педагогічних знань; сформуванню умінь визначати суть провідних концепцій виховання особистості, застосовувати методи педагогічного дослідження, конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми навчально-виховного процесу, регулювати навчально-виховну взаємодію із суб'єктами педагогічного процесу, аналізувати та оцінювати процес і результат навчання і виховання, використовувати

продуктивні педагогічні технології; сформувати гуманістичну спрямованість, творчий підхід до здійснення педагогічної діяльності.

Оцінювання: екзамен, 1с.

Навчальна дисципліна: Теорія ймовірності та математична статистика

Статус: вибіркова

Рік 1, семестр 1

Мета: показати важливість використання кореляційного та факторного аналізу у психології; розвивати навички експериментальної перевірки теоретичних гіпотез у психологічних дослідженнях.

Завдання: ознайомити студентів з технологією застосування математичної статистики у психології; формувати у студентів вміння проводити експериментальну перевірку статистичних гіпотез, здійснювати оцінку якості експериментальної роботи за допомогою ЕОМ; озброїти майбутніх психологів основними методами застосування параметричних та непараметричних критеріїв відмінностей.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Зоопсихологія та порівняльна психологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Мета: дослідити особливості зоопсихології і практичної психології тварин, можливості їх до елементарного мислення.

Завдання: ознайомитися з успіхами в дослідженні зоопсихології тварин вітчизняних і зарубіжних вчених; дослідити здатність тварин до елементарного мислення та символізації; вивчення елементів свідомості тварин з генетичними основами елементарної розумової діяльності.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Вступ до спеціальності

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр

Мета: сформувати у студентів загальне уявлення про зміст та особливості підготовки та професійної діяльності психологів.

Завдання: зорієнтувати майбутнього практичного психолога в наукових засадах психологічної практики, охарактеризувати основні соціальні, психологічні, моральні та духовні проблеми у діяльності психолога та вимоги до особистості фахівця, сприяти формуванню стійкого інтересу до психологічної професії.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Загальна психологія

Статус: Нормативна

Рік, семестр: 1-2 рік, 1- 3 семестр

Мета: створення науково-теоретичного підґрунтя для оволодіння професійними знаннями; сприяння свідомому творчому засвоєнню теоретичних засад сучасної психології, набуттю навичок й умінь професійної діяльності; формування стійкого інтересу до психологічних знань і вміння їх застосовувати у повсякденній практичній діяльності.

Завдання: Оволодіння теоретичними основами психологічної науки. Досягнення наукового розуміння студентами основ психологічної реальності, їх прояв у житті і діяльності людей. Розвиток професійної свідомості та самосвідомості. Активізація у студентів процесів самопізнання, самоаналізу і саморозвитку. Сприяння гуманітарному розвитку студентів, психологічного і педагогічного мислення, культури ставлення до себе і до людей, спілкування і поведінки. Формування уміння застосовувати набуті знання для аналізу психологічних фактів, явищ. Сприяння у формуванні і вдосконаленні вміння вчитися. Формування особистісної установки на використання у своєму житті і діяльності положень і рекомендацій наукової психології, а також потреби і інтересу щодо підвищення своєї психологічної підготовки.

Оцінювання: залік, 1с,2с, екзамен3с.

Навчальна дисципліна: Практикум з загальної психології

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: засвоєння студентами теоретико-методологічних знань, практичних умінь і навичок у процесі учбово-дослідницької діяльності; реалізація навчальних завдань і вдосконалення орієнтованості студентів у практичному напрямку; поглиблення і закріплення теоретичних знань на емпіричному рівні

Завдання: закріплення і поглиблення знань студентів із теоретично орієнтованого курсу загальної психології; формування практичних навичок у проведенні науково-дослідної роботи студентів, готовності до використання теоретичних знань та засвоєних умінь у процесі проходження психологічної практики; підготовка майбутніх психологів до проведення діагностичної роботи з використанням доступних методик дослідження психічних явищ.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Вікова психологія

Статус: Нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: аналіз різних підходів у вітчизняній та зарубіжній психології щодо розуміння психічного розвитку та становлення особистості людини на різних вікових етапах.

Завдання: сприяти формуванню у студентів системи знань про розгортання процесу вікового становлення особистості, розуміння його сутності, закономірностей, принципів.

Оцінювання: екзамен.

Навчальна дисципліна: Соціальна психологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: створення науково-теоретичного підґрунтя для оволодіння професійними знаннями; сприяти свідомому творчому засвоєнню теоретичних засад сучасної психології, надбанню навичок й умінь професійної діяльності; формування стійкого інтересу до психологічних знань і вміння їх застосовувати у повсякденній практичній діяльності; засвоєння основних положень і проблематики соціальної психології.

Завдання: оволодіти основною проблематикою курсу „Соціальна психологія”; проаналізувати історичний розвиток соціально-психологічних ідей; охарактеризувати основні напрямки прикладної соціальної психології; формувати навички опрацювання наукової літератури, вміння аналізувати існуючі соціально-психологічні теорії; формувати вміння підготовки, організації і проведення соціально-психологічного дослідження; формувати вміння застосовувати набуті знання для аналізу соціально-психологічних фактів, явищ; досягнути наукового розуміння студентами основ соціально-психологічної реальності, їх прояву у житті і діяльності людей; розвивати професійну свідомість та самосвідомість; активізувати у студентів процеси самопізнання, самоаналізу і саморозвитку.

Оцінювання: екзамен, 3 сем.

Навчальна дисципліна: Експериментальна психологія

Статус: Нормативна

Рік, семестр: 2-3 рік, 4-5 семестр

Мета: ознайомити студентів із методологією психологічного експерименту, засвоєння нормативів наукового мислення, орієнтація в сучасних підходах щодо організації і проведення експериментальних досліджень психічних явищ і процесів.

Завдання: розкрити особливості становлення і розвитку експериментального методу в психології; висвітлити типи, етапи й умови проведення експериментів у психології; сформувати навички висунення експериментальних гіпотез, виділення змінних і способів їх контролю, оцінювання валідності експерименту; навчити студентів підбирати найбільш адекватний до сформульованої гіпотези план дослідження.

Оцінювання: екзамен 5с.

Навчальна дисципліна: Диференціальна психологія

Статус: Нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3-4 семестр

Мета: сприяння свідомому творчому засвоєнню теоретичних засад сучасної диференціальної психології, набуттю навичок й умінь професійної діяльності; формування стійкого інтересу до психологічних знань і вміння їх адекватно застосовувати у повсякденній практичній діяльності.

Завдання: Знати предмет, завдання та методи диференціальної психології, володіти її понятійно - категоріальним апаратом, адекватно застосовувати різні методи та окремі психодіагностичні методики з метою вивчення індивідуальних відмінностей особистості; Засвоїти теоретичні принципи системного підходу до вивчення людської індивідуальності, обґрунтовані провідними вітчизняними психологами; вивчити основні властивості нервової системи, досліджені у передових експериментальних лабораторіях І.П. Павлова, Б.М. Теплова, В.Д. Небиліца, В.М. Русалова; оволодіти основними знаннями з психогенетики та нейрофізіології індивідуальних відмінностей, особливостей психофізіологічного дозрівання організму та індивідуально-типологічних властивостей особистості; Сформувати вміння використовувати методи системного дослідження індивідуальних психологічних особливостей особистості людини; методами діагностики властивостей нервової системи, вербальних та невербальних інтелектуальних здібностей, психологічних властивостей темпераменту, а також різних типологічних підходів до темпераменту, характерологічних особливостей особистості, акцентуацій характеру в підлітків та дорослих; оволодіти основними методами визначення соціонічного типу особистості. Здійснювати якісний та кількісний аналіз, інтерпретацію отриманих результатів методик, їх узагальнення і систематизацію та, за необхідності, добирати конкретні корекційні вправи, розробляти психологічні поради для батьків, вчителів у залежності від діагностованих властивостей.

Оцінювання: залік 4 семестр, екзамен 5 семестр

Навчальна дисципліна: Педагогічна психологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: оволодіння студентами знаннями про психологічні закономірності психічного розвитку і формування особистості в процесі навчання і виховання; ознайомити з інноваційними педагогічними технологіями, методами та формами навчання і виховання; розкрити психологію педагогічної діяльності та особистості вчителя.

Завдання: розкрити предмет, завдання та основні галузі педагогічної психології; обґрунтувати взаємозв'язок навчання і психічного розвитку особистості; охарактеризувати психологічні моделі навчання та структуру навчальної діяльності; навчити студентів здійснювати психологічний аналіз уроку, психологічну характеристику учня, класного колективу.

Оцінювання: екзамен 4 семестр

Навчальна дисципліна: Історія психології

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: на основі аналізу наукових систем минулого дати студентам знання про складний процес становлення наукових поглядів на предмет психології; формувати психологічний склад мислення майбутніх практичних психологів для аналізу і оцінки психологічних явищ; розвивати у студентів вміння практично керуватися науковими психологічними знаннями при реальній взаємодії з людьми; поглиблювати у майбутніх спеціалістів інтерес до науки, обраної професії.

Завдання: ознайомити студентів з основними напрямками та школами, які сформувалися у психології в різні епохи (від античності до сучасності); сформувати цілісне уявлення про взаємозв'язок психології з іншими науковими галузями, в руслі і під впливом яких вона розвивалася; розвивати вміння аналізувати наукову спадщину минулого крізь призму значущості зроблених відкриттів для сучасного етапу розвитку психологічної науки.

Оцінювання: екзамен 4 семестр

Навчальна дисципліна: Психологія праці

Статус: Нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Мета: формування уявлень про психологічні закономірності становлення суб'єкта діяльності та розвитку особистості професіонала.

Завдання: опанування знаннями про індивідуально-психологічні особливості становлення професіонала, про відповідність самої праці, тобто змісту засобів, умов і організації діяльності, психологічним особливостям і можливостям людини, про закономірності взаємодії людини з виробничим середовищем; розвиток уявлень про особливості процесу взаємодії людини з об'єктом праці; формування умінь професійного відбору та вирішення конфліктів у трудовому колективі.

Оцінювання: екзамен 5 с.

Навчальна дисципліна: Юридична психологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Мета: ознайомлення та озброєння студентів сучасними знаннями про предмет, завдання та методи юридичної психології; особливості психічних процесів та врахування їх закономірностей в системі „людина – право”; індивідуально-психологічні особливості особистості та використання знань про них в правозахисній діяльності; психологію злочинної поведінки особистості злочинця та злочинної групи; психологічні особливості слідства у справах неповнолітніх; психологічні основи полеміки у

судовому процесі; динаміку особистості засудженого і виховний процес; адаптацію звільненого до умов життя на волі; особливості проведення судово-психологічної експертизи.

Завдання: формування умінь на основі наукових принципів юридичної психології робити аналіз проблем, які розглядає юридична психологія з метою покращення ефективності правозахисної діяльності, чіткого дотримання законності, успішного здійснення завдань правосуддя та перевиховання осіб, які скоїли злочин; вільно орієнтуватися в питаннях кримінальної, судової, виправно-трудоваї психології та психології особистості; приймати практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

Оцінювання: екзамен 7с.

Навчальна дисципліна: Психологія управління

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Мета: сприяти свідомому засвоєнню студентами основних теоретичних положень курсу; ознайомити із психологічними умовами та особливостями управлінської діяльності; роллю соціально-психологічної служби з метою підвищення ефективності та якості роботи в системі управління.

Завдання: ознайомити студентів з основними положеннями управлінського та ділового спілкування; формувати у студентів вміння застосувати різноманітні управлінські типи, стилі та ролі; озброїти майбутніх психологів основними технологіями профілактики та подолання комунікативних бар'єрів в організації, формування сприятливого психологічного клімату в колективі.

Оцінювання: екзамен 6 с.

Навчальна дисципліна: Психодіагностика

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Мета: розкрити специфіку психодіагностики як особливої галузі психологічної науки та сформуванню адекватне уявлення про роль і значення психодіагностичних методів в системі психологічного обстеження дітей і дорослих, про можливості, переваги та недоліки кожного методу.

Завдання: визначити основні сфери застосування психодіагностичних знань; розкрити основні тенденції розвитку психодіагностики на сучасному етапі; ознайомити з найбільш відомими та якісними методиками психодіагностики, з правилами проведення психодіагностичних обстежень, зі способами обробки, аналізу та інтерпретації результатів методик; формувати вміння адекватно оцінювати психодіагностичні методики, правильно підбирати їх відповідно до мети дослідження та вміння

проводити комплексні психодіагностичні обстеження і адекватно аналізувати та інтерпретувати отримані дані.

Оцінювання: екзамен 6 с.

Навчальна дисципліна: Основи психокорекції залежностей

Статус: вибіркова

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Мета: оволодіння студентами сучасних знань про моделі психокорекційної практики, особливості складання корекційно-розвивальних програм.

Завдання: Ознайомлення студентів з теоретичними основами психокорекції; надання інформації щодо особливостей організації корекційно-розвивальної роботи з різними віковими категоріями, використання нових технологій психологічної допомоги у практиці; формування у студентів вміння та навички застосування корекційно-розвивальних технологій з метою вирішення психологічних проблем.

Оцінювання: залік 8с.

Навчальна дисципліна: Клінічна психологія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Мета: ознайомлення студентів з відповідними сучасному рівню розвитку науки уявленнями про психічний розвиток людини, закономірностями і законами психічної діяльності та поведінки людини при нейропсихологічних, патопсихологічних та психосоматичних порушеннях; забезпечення професійного оволодіння студентами теоретичними та методичними принципами відновлення у хворого не тільки соматичного здоров'я, але і оптимального психологічного і соціального функціонування.

Завдання: визначити прикладне значення клінічної психології, сформулювати мету, основні завдання та напрямки надання психологічної допомоги населенню, проаналізувати та критично оцінити сутнісні характеристики основних завдань клінічної психології, охарактеризувати експериментально-психологічні і клінічні методи, розмежувати поняття «клінічна» і «медична» психологія; навчитися підбирати комплекс методик щодо клінічного обстеження особистості; сформулювати критерії діагностики та ефективності психотерапії.

Оцінювання: екзамен 5с.

Навчальна дисципліна: Психотерапія

Статус: нормативна

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Мета: ознайомити студентів із основними науковими положеннями, поняттями, теоретичними підходами, методами, прийомами, техніками психотерапії.

Завдання: Навчити студентів професійній етиці. Навчити студентів налагоджувати психологічний контакт з клієнтом. Навчити технологій отримання достовірної інформації від клієнта. Навчити визначати суть психологічної проблеми клієнта. Навчити студентів екстраполювати в практичну діяльність основні технології психотерапевтичної бесіди. Навчити адекватно проблемі підбирати та застосовувати психотерапевтичні ігрові техніки.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Психологія творчості**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Мета: ознайомити студентів з психологічними особливостями обдарованих дітей; підготувати майбутніх психологів до пошуку і виявлення обдарованих дітей, їх інтелектуального та творчого розвитку.

Завдання: розкрити поняття про закономірності, психологічні механізми та психолого – педагогічні умови розвитку здібностей, креативності, обдарованості особистості; навчити студентів здійснювати психологічну діагностику обдарованості, розвивати інтелектуальні та творчі здібності дитини.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Психологія конфлікту**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Мета: створення науково-теоретичної бази для засвоєння студентами обсягу знань про конфлікт як психологічний феномен; розвиток умінь та навичок попередження, аналізу та вирішення конфліктних ситуацій; оволодіння діагностичним інструментарієм з метою виявлення особливостей виникнення і перебігу конфліктів.

Завдання: ознайомлення студентів з основними сучасними теоретичними та практичними підходами до проблеми конфліктів; формування у студентів умінь і навичок використання діагностичних методик та технік врегулювання й вирішення конфліктів; підготувати майбутніх практичних психологів до роботи з попередження проявів та проблем впливу конфліктів на становлення особистості.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Іноземна мова**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр

Анотація: Навчальний курс має на меті формування комунікативних іншомовних умінь студентів для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті, формування лінгвістичної, мовленнєвої, соціокультурної та загально-навчальної компетенції.

Основними завданнями курсу є формування правильного володіння усною мовою, правильне висловлювання думок у комунікативних ситуаціях; формування навичок письма; розвиток навички діалогічного та монологічного мовлення, читання; розвиток позитивного сприйняття інших культур та набуття вмінь долати соціокультурні відмінності.

Оцінювання: іспит (2 семестр)

Навчальна дисципліна: **Філософія психології**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Мета: на основі поєднання фундаментальних професійних знань із сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст суспільного життя людини і можливості її самореалізації підготувати компетентних фахівців з розвиненою суспільною рефлексією.

Завдання: розкрити специфіку філософії психології як особливої галузі психологічної науки; сформувати адекватне уявлення про роль і значення методологічних знань в системі психологічного знання; допомогти студентам здобути ґрунтовні знання, які відображають систему «людина-психологія-суспільство».

Оцінювання: екзамен 5 семестр

Навчальна дисципліна: **Психологія сім'ї**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про теоретико-методологічні засади і понятійно-термінологічний апарат дисципліни; історію та сучасні тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної психології сім'ї; загальні закономірності та соціально-психологічні, психофізіологічні та соціальні засади стосунків у сім'ї; психологічні особливості подружніх конфліктів, кризових явищ та шляхи їх вирішення; завдання та функції консультування сім'ї; основи психологічного супроводу сім'ї на різних етапах її життєвого циклу; причини і наслідки порушень розвитку і виховання дітей у сім'ях;

Оцінювання: екзамен 5с.

Навчальна дисципліна: **Психологія насилля**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про основні теоретико-методологічні засади та понятійний апарат психології насильства; методи психологічних досліджень психології насильства, використання їх

результатів; структурно-функціональні основи вивчення психології насильства: історичні аспекти проблеми жорстокого ставлення, причини насильства, наслідки пережитого насильства, структуру осіб, які вчиняють насильство, різновиди та індикатори жорстокого поведіння, правові основи запобігання та протидії насильства, специфічні ознаки ситуації насильства; види, рівні реакцій на травматичну ситуацію, особливості переживання травматичного досвіду в дитячому та підлітковому віці; принципи та підходи, на яких ґрунтується психологічна діагностика, консультування, психологічна допомога і корекція осіб, що пережили насилля; сутність основних психологічних проблем, з якими стикається психолог в роботі з особами, що пережили насилля та шляхи їх розв'язання; особливості прикладного використання даних щодо вивчення психології насильства: принципи психологічної допомоги людині, яка зазнала насилля; інноваційні форми роботи щодо профілактики насильства, алгоритм реагування фахівця на випадки насильства, психологічні технології діагностики і роботи з жертвами насилля та з особами, які вчинили насилля.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Психодіагностика**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про предмет та сучасні проблеми діагностичної психології; основні теоретичні поняття курсу, їх сутнісні структурно-динамічні характеристики; найважливіші концептуальні положення побудови різноманітних діагностичних процедур; основні вимоги щодо організації та специфіки проведення психологічного дослідження; психологічну сутність тесту як основного психометричного інструменту, загальне поняття про стандартизацію та нормування тестів; характеристики вимог до користувачів та авторів психодіагностичних тестів; основні принципи кодексу професійних та етичних норм діяльності психолога; психологічний зміст та призначення первинних та похідних показників, процентилів й стандартних показників; нормальний розподіл та його значення для психодіагностики; типи вимірювальних шкал: номінативні, шкали порядку або ординальні, шкали відношень; процедуру нормування тестів; поняття популяції та репрезентативності вибірки; проблема адаптації іноземних та іншомовних тестів та методик; основні статистичні поняття, міри взаємозв'язку, процедури знаходження коефіцієнтів кореляції Пірсона, Спірмена та Кендалла; поняття про факторний аналіз; суть понять надійність, валідність та статистичну значимість тесту; концептуально-методологічні особливості побудови та використання проєктивних методик, методик діагностики мотивації, самосвідомості, особистісних рис, здібностей, міжособистісних взаємин; особливості психодіагностики дітей та підлітків.

Оцінювання: екзамен 5с.

Навчальна дисципліна: **Психологічне консультування**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про теоретико-методологічні засади й понятійно-термінологічний апарат консультативної психології; суть, види і специфічні риси психологічного консультування; норми професійної етики та принципи діяльності консультанта; умови й чинники ефективного консультування; загальну структуру консультативного процесу; процедурні й психотехнічні аспекти консультування; методологічні інновації основних психопедagogічних напрямів і шкіл; сучасні новітні тенденції розвитку психологічного консультування й терапії.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Патопсихологія**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про методологічні принципи та основні напрями патопсихологічних досліджень; етапи і технологію проведення патопсихологічного дослідження; принципи побудови патопсихологічного обстеження; клінічні прояви розладів основних психічних процесів; підходи до дослідження порушень психічної діяльності та особистості при психічних розладах; основні патопсихологічні симптоми і синдроми; закономірності та перебіг розладів свідомості та самосвідомості; особливості невротичних порушень та ендогенних психічних захворювань; закономірності та механізми порушень пізнавальних психічних процесів; основні симптоми емоційних та мотиваційно-вольових розладів.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Організаційна психологія**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про поняттєвий апарат організаційної психології; методологічні засади розвитку організаційної психології; принципи застосування методичного інструментарію в організаційній психології.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Проблема мотивації поведінки та діяльності людини**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про напрямки, теорії, основні категорії та закономірності психології мотивації; структуру та зміст

мотиваційного процесу; види мотиваційних станів особистості; основні характеристики мотиваційної сфери особистості; детермінанти розвитку мотивації людини; шляхи оптимального мотивування особистості.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Психологія масової свідомості**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про основні поняття психології масової свідомості, що необхідні для дослідницької та практичної діяльності; теорії масової свідомості як психологічного явища; основні закономірності, специфіку формування масової свідомості; закономірності функціонування масових явищ – масової поведінки людей; принципи застосування технологій масового впливу та прийоми протидії негативним впливам.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Екологічна психологія**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про зміст, основні поняття та категорії галузі в межах її основних напрямів; структуру та основні компоненти екологічної свідомості та екологічної культури та основні чинники впливу на їх розвиток в антропогенезі та онтогенезі; психологічні закономірності та рівні взаємодії людини з навколишнім середовищем; особливості поведінки людини та групи в кризових екстремальних ситуаціях та способи управління такою поведінкою в умовах природної чи техногенної катастрофи.

Оцінювання: екзамен

Навчальна дисципліна: **Психологічні основи сексології та сексопатології**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про історію становлення та розвитку сексології як науки; історію статевої взаємовідносин у різні часи і в різних народів; прояви та види психосексуальних розладів; особливості нейрогуморальної регуляції сексуальних реакцій; чинники, що впливають на збереження репродуктивного здоров'я; рівні розвитку сексуальної свідомості та їх взаємозв'язок із сексуальним статусом суспільства; основні методи та прийоми статевого виховання; особливості статевої соціалізації; основні ознаки та види сексуальних розладів; психосексуальні особливості дітей та підлітків; особливості взаємозв'язку статі і характеру особистості у різних вікових періодах.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологія реклами

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про цілі, функції, види реклами; психотехнологію рекламної стратегії; роль психічних процесів у формуванні рекламних образів; психологію мотивації в рекламі; психотехнології рекламних засобів зі зворотним зв'язком; психотехнології рекламних засобів без зворотного зв'язку; сугестивні психотехнології; заборонені види реклами; психологію політичної реклами; психотехнологію ефективних презентацій, торгових ярмарків та виставок;

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Особливості діяльності психолога у ЛПЗ

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про основні функції та напрямки діяльності клінічного психолога у лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ) різного профілю; досвід провідних вітчизняних та зарубіжних психологічних служб лікувальних закладів в організації психологічного супроводу пацієнтів; специфіку організації та основні методи психологічного супроводу пацієнтів у різних відділеннях ЛПЗ (залежно від віку, статі, нозологічної форми та ін.); психотехніки підвищення психічних ресурсів і адаптаційних можливостей особи в умовах ЛПЗ; психологічні особливості спілкування з важкохворими; етичні принципи професійної діяльності клінічного психолога.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Практикум з загальної психології

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про предмет вивчення та сучасні проблем методології загальної психології; основні теоретичні поняття курсу, їх сутнісні структурно-динамічні характеристики: концептуальні положення побудови різноманітних методів дослідження психічних явищ особи (пізнавальних психічних процесів, станів, властивостей тощо); основні вимоги щодо організації та специфіки проведення психологічного дослідження; основні принципи кодексу професійних та етичних норм діяльності психолога; психологічний зміст поняття популяції та вибірки; теоретичні й методологічні проблеми адаптації іноземних та іншомовних тестів й методик; вимоги до психометричної підготовки психолога; типи і види діагностичного інструментарію, їх призначення та специфічні характеристики.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Основи психологічної реабілітації

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про основні підходи та зміст реабілітаційного процесу; основні підстави для реалізації заходів клініко-психологічної реабілітації; основні методи клініко-психологічної реабілітації.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологія загального здоров'я та психологічного благополуччя

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про основні категорії психології здоров'я та її завдання; особливості фізичного, психічного і соціального здоров'я людини; сучасні уявлення про чинники здоров'я; різні точки зору на модель здоров'я, здоровий спосіб життя і зміст їх компонентів; підходи і методи зміцнення і формування здоров'я; значення діяльності психолога у підвищенні психічних ресурсів і адаптаційних можливостей людини в системі охорони здоров'я.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Соціально-психологічні технології впливу на особистість та групу

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про предмет і завдання курсу, його категоріальний апарат; головні підходи до аналізу та розробки типології психологічного впливу; зміст та характеристику різних видів впливу (їх техніки, складові, засоби та механізми і т.д.); «техніку безпеки» при використанні психологічного впливу; алгоритм протидії деструктивним впливам.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологія аномального розвитку

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про предмет, завдання, історію розвитку спеціальної психології; методологію спеціальної психології дітей та підлітків; особливості та закономірності розвитку різних категорій осіб з психофізичними вадами; критерії диференціальної діагностики аномалій розвитку дітей та підлітків.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Медіапсихологія

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформуванати у студентів знання про специфіку медіапсихології як соціокультурного феномена; предмет, завдання та методимедіапсихології; теоретичні підходи і концепції в області медіа психології; зміст, структуру науково-дослідної діяльності, принципи розробки методології й організації фундаментально-теоретичних та прикладних досліджень в галузі медіапсихології; основні аспекти функціонування медіакультури в сучасному суспільстві; соціально-психологічні особливості медіа аудиторій; психологічні основи формування громадської думки засобами масової комунікації; психологічні основи медіавиробництва і медіа споживання; психологічні методи і методики дослідження ефектів масмедіа; основи практичної медіапсихології, специфіку медіатексту та його різновиди.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологія здорового способу життя

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: дефініції та зміст поняття «здоровий спосіб життя», проблеми та умови його формування; критерії психічного та соціального здоров'я, умови збереження здоров'я на цих рівнях, базові ресурси здоров'я; основні принципи здорового способу життя; закономірності впливу природних і антропогенних чинників навколишнього середовища та соціальних умов на психічне здоров'я людини; критерії оцінювання, збереження і підтримки здоров'я та здорового способу життя; зміст і види здоров'язберігаючих технологій; методики використання оздоровчих технік у формуванні здорового способу життя; теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу у вивченні ЗСЖ, формування, збереження, зміцнення, відновлення та передачу здоров'я наступним поколінням; загальну характеристику шкідливих звичок та їх вплив на здоров'я та поведінку людини.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологічні технології ведення переговорів і вирішення конфліктів

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Анотація: сформуванати у студентів знання про основні етапи проведення конфліктологічної експертизи; психологічні особливості поведінки учасників конфлікту; зміст психологічних технологій розв'язання

конфліктів; принципи, умови та чинники конструктивного вирішення конфліктів; основні функції, види, етапи переговорного процесу; психологічні технології ведення переговорів; основні принципи, форми та методи медіаторської діяльності.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Психологія суїцидальної поведінки**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про психічні, психологічні, патопсихологічні та соціально- психологічні причини які впливають на виникнення аутоагресивної поведінки особистості; психологічні особливості діяльності практичного психолога з категорією осіб схильних до різних видів суїциду; психологічні аспекти застосування основних методів роботи з суїцидентами.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Військова психологія**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про нормативні документи щодо функціонування психологічної служби в ЗСУ; основні закони, принципи, закономірності практичної діяльності офіцера-психолога у військовому підрозділі; психологічні особливості особистості військовослужбовця та діяльності військового колективу; специфіку перебігу соціально- психологічних процесів і явищ, зумовлених військовою діяльністю; особливості поведінки людини у ситуаціях військового конфлікту.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Основи психокорекції залежностей**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про поняття залежної поведінки; закономірностей формування залежної поведінки; підходів до застосування психокорекційних заходів, спрямованих на подолання залежної поведінки.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Психологічний супровід персоналу організації**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувані у студентів знання про сучасні тенденції

психологічного супроводу персоналу організацій; основні напрямки психологічного супроводу персоналу організації; теоретичні основи проблем адаптації працівника, мотивації персоналу, цілепокладання та тайм-менеджменту, кар'єрного росту та професійного розвитку працівника, навчання та розвитку працівника організації; особливості психологічного супроводу персоналу в залежності від напряму діяльності організації (ДСНС, військові структури, ІТ-компанії тощо)

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Основи психосоматики

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про діагностичні критерії психосоматичних і соматопсихічних розладів; принципи побудови комплексного клініко-психологічного дослідження у психосоматичній медицині; основи психосоматичної феноменології у нормі і патології різноманітні моделі симптомоутворення психосоматичних розладів;

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Психологічний відбір та оцінка персоналу

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація сформувати у студентів знання про основи рекрутингу; технології розробки профілю до певної вакансії; джерела та методи пошуку персоналу; методи підбору персоналу; психологічні критерії оцінки персоналу; основні методи оцінки персоналу; процедуру та вимоги до ефективного проведення оцінки персоналу.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Судово-психологічна експертиза

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформувати у студентів знання про головні теоретико-методологічні положення дисципліни; права та обов'язки експерта-психолога; функції експерта-психолога; види судово-психологічних експертиз; обов'язкові та факультативні (необов'язкові) приводи призначення експертизи; етапи, методи та процедуру проведення експертизи у кримінальному процесі та у цивільному процесі; правила оформлення «Висновку» судово-психологічної експертизи; типові помилки при організації та проведенні експертизи; особливості відповідальності експерта-психолога; процедуру допиту експерта в суді.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: Неврологія

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформуванати у студентів знання про основні підходи до дослідження психогенних порушень психічної діяльності та особистості; специфіку емоційних станів при різних психогеніях; диференційну діагностику невротичних розладів та розладів особистості; основні симптоми невротичних розладів; психологічну характеристику окремих форм психогенних розладів в дитячому віці.

Оцінювання: залік

Навчальна дисципліна: **Психологічні технології іміджмейкеру і піару**

Статус: вільного вибору студента

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр

Анотація: сформуванати у студентів знання про роль та значення іміджу в сучасному світі; основні сфери застосування імідж технологій; поняття про типологію іміджу; психотехнології та психотехніки іміджмейкеру.

Оцінювання: залік

8. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Бакалавр психології готується до здійснення консультативної та організаційно-управлінської діяльності в загальноосвітніх закладах, психологічних службах освітніх установ і організаціях, центрах практичної психології і соціальної роботи, до науково-виробничої роботи в галузі освіти, управління та інших галузей виробництва психологічного профілю.

Компетенція. Бакалавр психології підготовлений до профілактичної, просвітницької, діагностичної, консультативної, корекційно-реабілітаційної роботи з метою психологічного забезпечення життєдіяльності суб'єктів освітньої діяльності (їх розвитку та освіти, збереження та підтримки психічного здоров'я) і роботи з кадрами освітніх установ та організацій.

Бакалавр психології підготовлений до наступних видів діяльності:

1. Психодіагностична – проведення психологічних досліджень суб'єктів навчально-виховного процесу, їх груп та колективів, умов навчання та розвитку із наданням висновків та практичних рекомендацій.

2. Консультативна робота-надання психологічної допомоги та підтримки вчителям, батькам та учням з метою збереження фізичного та психічного здоров'я особистості.

3. Корекційно-реабілітаційна робота – цілеспрямоване виправлення та подолання відхилень в психічному та особистісному розвитку і поведінці суб'єктів освітньої діяльності.

4. Психологічна профілактика – своєчасне попередження відхилень в психофізичному розвитку та формуванні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання педагогічним конфліктам та ін.

5. Психологічна просвіта учнів, вчителів та батьків з питань збереження та підтримки психічного здоров'я, підвищення психологічної культури в закладах освіти.

Загальні вимоги: Бакалавр психології повинен мати професійні знання, навички, вміння застосовувати їх у своїй професійній діяльності.

Бакалавр психології повинен: володіти своїм фахом, постійно поповнювати свої знання і вдосконалювати:

- професійну майстерність, розширювати світогляд, застосовувати здобуті знання, вміння та навички в практичній діяльності;
- мати високий рівень науково-психологічної підготовки, морально-етичної культури, чітко сформовані орієнтири на основі розуміння природничо-наукової картини світу;
- мати уявлення про шляхи реалізації своїх життєвих та професійних планів в умовах– реальної дійсності;
- мати сформоване природничо-філософське, економічне, політичне, психологічне–мислення;
- засвоїти закономірності та особливості культурного розвитку людства й окремої особистості.

Бакалавр психології має відзначатися:

- гуманістичною спрямованістю;
- здібностями до творчої професійної діяльності;
- професійною компетентністю, широкою ерудицією і комунікативністю;
- психологічною спостережливістю;
- високим рівнем розвитку рефлексивного мислення та емпатії;
- правовими знаннями, дотриманням етичних і моральних норм поведінки в міжособистісних стосунках;
- соціальною активністю, почуттям обов'язку, відповідальності за доручену справу.

знати: методи психофізіологічних досліджень (електроенцефалографія,

- магнітоенцефалографія, вимірювання локального мозкового кровотоку, томографічні методи дослідження мозку, магніто-резонансна томографія, термоенцефалоскопія, реєстрація вегетативних реакцій);
- предмет та специфіку проведення психологічної експертизи в різних галузях– психології;
- технологію та методики діагностики явищ які вивчаються;
- державні вимоги (стандарти) у галузі психології, інші нормативно-правові акти, на відповідність яким проводиться експертиза;
- основні психодіагностичні методи та методики, які використовуються під час проведення психологічних експертиз;
- зміст та предмет вивчення психології спорту;
- наукові методи, які застосовуються в психології спорту;
- психологічні та соціально-психологічні закономірності особистості спортсмена та спортивної діяльності;
- зміст та предмет вивчення юридичної психології;
- наукові методи, які застосовують у юридичній психології;
- психологічні та соціально-психологічні закономірності правотворчої, правозахисної, кримінальної, судової та виправно-трудової (пенітенціарної) психології;
- психологію неповнолітніх правопорушників;
- закономірності процесів інформаційної взаємодії людини і техніки з метою використання їх у практиці проектування, створення й експлуатації систем «людина - машина - середовище» (СЛМС);
- феномени кризових станів (психологію горя втрати, хвороби та вмирання,– суїцидальної поведінки);
- форми екстреної психологічної допомоги у кризових станах;
- історію виникнення телефонного консультування, його психотехнічні аспекти, основні принципи роботи та етику телефонної допомоги;
- стадії формування людської статі в онтогенезі, основні теорії становлення статевої– ідентичності;
- об'єкт і предмет психології релігії як галузі психологічного знання; методи, які використовуються в дослідженнях із психології релігії;
- хронологічні межі основних етапів розвитку психологічної науки та їх основних представників;

- основні завдання, принципи, підходи, прийоми, методи і техніки психологічного консультування;
- особливості та умови проведення консультаційної бесіди;
- психологічні механізми взаємодії консультанта та клієнта.
вміти: схематично зображати нейроанатомію основних психічних функцій;
- визначати формально-динамічні властивості індивідуальності;
- здійснювати психодіагностичну та психокорекційну роботу з різними категоріями громадян;
- здійснювати психологічну характеристику навчально-виховного процесу у закладах середньої та вищої школи;
- здійснювати профорієнтаційну роботу серед різних верств населення;
- здійснювати пропагандистську та просвітницьку роботи серед населення з актуальних психологічних проблем;
- проводити психодіагностичне обстеження клієнтів;
- проводити психологічної експертизи у прикладних сферах діяльності;
- надати психологічну допомогу дорослим, батькам та дитині з вадами психологічного розвитку;
- здійснювати психолого-педагогічну профілактику та корекцію девіантної поведінки дітей та дорослих;
- здійснювати профорієнтацію в закладах освіти та профвідбір в державних та приватних установах;
- здійснювати аналіз психологічного клімату та міжособистісних стосунків в організації;
- обґрунтувати функціональну структуру управління з урахуванням психологічних чинників;
- здійснювати експертну оцінку стану людини та впровадження рекомендацій з оптимізації трудової діяльності;
- розробляти програму соціально-психологічних заходів, пропагандистських, рекламних та PR-акцій по формуванню іміджу політичних партій, їх лідерів, а, також, виробничих, громадських та інших організацій;
- досліджувати динаміку суспільно-політичних поглядів, аналізувати соціальні– відносини, настрої, установки різноманітних груп людей;
- приймати участь в організації психологічного захисту громадян у кризових ситуаціях;
- розробляти та реалізовувати програми реабілітаційних заходів;
- визначати обсяг та характер необхідної допомоги, як складової соціальної роботи з населенням;
- будувати психологічну консультацію із особою, враховуючи тип її кризового стану;
- проводити телефонний діалог з абонентом, використовуючи техніку активного– слухання та емпатії;
- проводити телефонне консультування із різними типами абонентів;

- застосовувати знання про психологічні відмінності різних статей у практиці надання консультативної психологічної допомоги та проведення просвітницької і профілактичної роботи психолога;
- використовувати наукові методи дослідження, які застосовуються у психології релігії; аналізувати значення кожного етапу становлення психології для сучасного стану розвитку науки;
- здійснювати порівняльний аналіз основних психологічних шкіл та напрямів, виокремлюючи їх основні досягнення та слабкі сторони;

планувати:

- визначати мету і завдання взаємодії консультанта і клієнта;
- володіти стратегіями вирішення проблем;
- робити аналіз проблем, які розглядає експертиза, з метою покращення ефективності діяльності та успішного здійснення професійних завдань;
- приймати практичні рішення щодо оптимального застосування– набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків (трудової, судово-психологічної, медико-педагогічної, конфліктологічної та інших експертиз);
- використовувати теоретичні знання та практичні уміння з психології спорту в професійній діяльності щодо психологічного забезпечення спортивної діяльності та психорегуляції в спорті;
- використовувати теоретичні знання та практичні уміння з юридичної психології в професійній діяльності;
- вирішувати різні завдання з удосконалення діяльності оператора на підставі вивчення закономірностей трудової діяльності, ролі психічних процесів та їх індивідуальних особливостей в реалізації трудових завдань; адаптувати людину до різноманітних компонентів діяльності (її засобів, змісту, умов й організації) і навпаки;
- застосовувати знання про закономірності процесів інформаційної взаємодії людини і техніки в практиці проектування, створення і експлуатації систем «людина-машина- середовище».

9. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІЗ ДИСЦИПЛІН

Абстрагування (лат. *abstrahere* – відвертати) – процес мислення, в результаті якого людина, відходячи від несуттєвого, утворює поняття «від конкретного до абстрактного», при цьому абстрактне наповнюється конкретним змістом. **Адаптація психологічного методу** – уточнення методичних прийомів, за допомогою яких здійснюється певний метод щодо нових умов.

Адаптація (від лат. *adaptatio* – пристосування) – процес і результат ефективної взаємодії особистості із середовищем, в результаті якого встановлюється відповідність між загальним рівнем найбільш актуальних на даний момент потреб особистості і наявним (перспективним) рівнем задоволення даних потреб, що визначає безупинний розвиток особистості.

Амбівалентність – одночасний прояв протилежних емоцій і почуттів (наприклад: радості і горя, сміху і плачу, любові і ненависті).

Аффект – короткочасне, бурхливе переживання людини (гнів, лють, жах, відчай, раптова радість), що виникає, як правило, у відповідь на сильний подразник. У стані А. знижується здатність людини осмислювати значення своїх дій і керувати ними.

Біхевіоризм – напрям психології, предметом якого є вивчення поведінки об'єктивним шляхом. Вважається, що з появою цієї течії психологія стала на шлях об'єктивного вивчення психіки.

Висновок експерта – це письмовий документ, складений в результаті дослідження експертом, якому було доручено провести експертизу і дати відповідь на поставлені йому запитання

Відчай – психічний стан розпачу, безперспективності, зневіри людини у своїх можливостях, втрата позитивних надій щодо сучасного і майбутнього.

Відчуття – найпростіший психічний процес відображення окремих властивостей, якостей предметів та явищ об'єктивного світу, а також внутрішніх станів організму при їх безпосередньому впливі на відповідні рецептори органів чуття.

Гнів – психічний стан людини, фізіологічним механізмом якого є домінування процесів збудження в корі головного мозку, викликаних певними негативними подразниками. У психічному плані Г. виявляється під час негативних емоційних станів, супроводжується послабленням вольового і розумового контролю над свідомістю і поведінкою.

Групова динаміка – сукупність внутрігрупових соціально-психологічних процесів та явищ, які характеризують весь цикл життєдіяльності малої групи і його етапи.

Групова згуртованість – це показник міцності, єдності та стійкості міжособистісних взаємодій і взаємин у групі, який характеризується взаємною емоційною привабливістю членів групи і задоволеністю групою.

Групування – це процес систематизації результатів експерименту, об'єднання їх у відносно однорідні групи за деякою ознакою.

Депресія – це зменшення психічної активності, що викликана переважною чи негативними психогенними впливами. Ознаками депресивного стану є відчай, пасивність поведінки, підвищений рівень тривожності, різке зниження самооцінки, блокування життєвих перспектив.

Ейджизм – соціальна установка, яка полягає в невиправдано високій оцінці молодості й дискримінації старості; негативні соціальні установки стосовно старих людей і старості.

Ейфорія – психологічний стан піднесеного настрою, що не виправданий реальністю, об'єктивними причинами. Е. називають також стан некритичного вдоволення (безпричинна радість, безтурботність, надмірна веселість).

Експериментальна нейропсихологія (нейропсихологія пізнавальних процесів) – основним завданням є експериментальне вивчення різних форм порушень психічних процесів при локальних ураженнях мозку.

Експертиза – (франц. expertise, від лат. expertus – досвідчений) – розгляд, дослідження експертом якихось справ, питань, що потребують спеціальних знань (наприклад, медична експертиза, бухгалтерська експертиза, судова експертиза тощо).

Екстраверсія (від лат. extra – назовні, versio – направляю) – спрямованість, в силу організації нервових процесів, відчуттів, переживань та інтересів індивіда, до зовнішнього світу. Осіб для яких характерна екстраверсія, називають екстравертами.

Екстрена психологічна допомога – це допомога, яка надається людям в гострому стресовому стані, котрий являє собою переживання емоційної та розумової дезорганізації.

Емоції – це особливий клас психічних процесів, пов'язаних з потребами і мотивами, які відображають у формі безпосередньо чуттєвих переживань значимість діючих на людину явищ і ситуацій.

Емпатія – осягнення емоційних станів іншої людини; психічний процес, який дає змогу зрозуміти переживання іншої людини (механізм пізнання); дія індивіда, що допомагає йому по-особливому вибудувати спілкування (особливий вид уваги до іншої людини); здібність властивість, здатність проникати в психічний стан іншої людини (характеристика людини, тобто емпатійність).

Ентузіазм – психічний стан великого піднесення, душевного пориву.

Етичний кодекс психолога – це сукупність етичних принципів, норм, правил поведінки психолога, які регулюють його професійну діяльність.

Задатки – генетично детерміновані анатомо-фізіологічні особливості нервової системи, які є природної передумовою розвитку здібностей.

Здібності – це індивідуально-психологічні особливості людини, які є умовою успішного виконання певної діяльності і визначають відмінності в оволодінні необхідними їй знаннями, вміннями та навичками.

Здоров'я – (згідно Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)) включає такий стан людини, при якому: збережені структурні та функціональні характеристики організму; є висока пристосованість до змін у звичній природного та соціального середовища; зберігається емоційне та соціальне благополуччя.

Ідеалізація – процес конструювання в уяві понять про об'єкти, які не існують у дійсності, але які мають певні прообрази в реальному світі.

Ідентифікація – процес ототожнення (уподібнення) себе з іншим індивідом або групою, основою якого є емоційний зв'язок; набуття, засвоєння цінностей, ролей, моральних якостей іншої людини, особливо батьків; копіювання суб'єктом думок, почуттів, дій іншої людини, яка є моделлю.

Індивідуальність – неповторне співвідношення особистих рис та особливостей людини (характер, темперамент, здібності, особливості протікання психічних процесів, сукупність почуттів тощо), що утворюють її своєрідність, відмінність від інших людей. І. – особлива і не схожа на інших людина в повноті її фізичних та духовних якостей.

Інженерна психологія – це наукова дисципліна, що вивчає об'єктивні закономірності процесів інформаційної взаємодії людини і техніки з метою використання їх у практиці проектування, створення та експлуатації системи людина-машина (СЛМ)

Інженерно-психологічна оцінка (ІПО) полягає у визначенні основних характеристик діяльності оператора і системи людина-машина (СЛМ) в цілому з метою її перевірки на відповідність важливим інженерно-психологічним вимогам і рекомендаціям.

Інтелект – це система пізнавальних здібностей, яка забезпечує ефективність індивідуальної поведінки в ускладнених ситуаціях, що характеризує можливість використання минулої і актуальної інформації деяким цілеспрямованим чином.

Інтроверсія (від лат. intro – всередину, versio – повертати) – спрямованість, в силу організації нервових процесів, відчуттів, переживань та інтересів індивіда, на свій власний внутрішній світ. Осіб, для яких характерна інтроверсія, називають інтровертами.

Інтуїція – пізнання на основі узагальненого ряду високоавтоматизованих розумових навичок.

Інцидент – неприємний випадок або непорозуміння, дія або сукупність дій учасників конфліктної ситуації, шляхом яких провокується різке загострення суперечності й початок боротьби між ними.

Клінічна психологія – це галузь психологічної науки, що вивчає особливі та загальні закономірності порушень і відновлення психічної діяльності при різних патологічних станах і аномаліях розвитку.

Комп'ютерна психодіагностика – напрям психодіагностичних досліджень, пов'язаний з використанням засобів обчислювальної техніки при проведенні дослідження чи аналізі його результатів.

Компетентність – це інтелектуально та особистісно зумовлена соціально-професійна життєдіяльність людини, що ґрунтується на знаннях

Компетенція – коло обов'язків, завдань та прав індивіда, які він може вирішувати.

Комунікабельність – риса особистості, здатність її до спілкування з іншими людьми, товариськість.

Комунікація (від лат. – повідомлення, передача) – передача інформації від однієї системи до іншої через посередництво спеціальних матеріальних носіїв, сигналів.

Консультаційна бесіда – один з основних методів надання психологічної допомоги, за допомогою якого здійснюється загальне орієнтування в особистісних особливостях і проблемах клієнта, встановлюється і підтримується партнерський стиль взаємин, надається психологічна допомога у відповідності з потребами, проблематикою і характером консультаційної роботи.

Конфлікт (з лат. conflictus – зіткнення) – особливий вид взаємодії, в основі якого лежать протилежні і несумісні цілі, інтереси, типи поведінки людей та соціальних груп, які супроводжуються негативними психологічними проявами.

Конфліктна ситуація – це ситуація прихованого або відкритого протиборства двох або декількох сторін-учасників, кожна з яких має свої цілі, мотиви, засоби або способи вирішення проблеми.

Кореляційний аналіз - це різновид статистичних методів, що застосовується для перевірки гіпотези про статистичну залежність значень двох чи декількох змінних у тому випадку, якщо дослідник може їх вимірювати, але не змінювати.

Креативність – творчість, здатність до створення нового, оригінального.

Криза – тривалий і глибокий внутрішній конфлікт, що знецінює сенс життя та світоглядні цінності.

Лабільність – здатність до швидких змін. Л. характеризується здатністю м'язових і особливо нервових тканин відповідати на подразнення максимальною частотою імпульсів. Л. психічних станів означає їхню швидку зміну.

Маніпулювання (від лат. manipulatio – застосовувати маніпуляції, прийоми, дії)– вид психологічного впливу, спрямованого на неявне спонукання інших (іншого) до виконання визначених маніпулятором дій.

Масові настрої – це однорідна для великої кількості людей суб'єктивна, складна афективно-когнітивна сигнальна реакція.

Математична статистика – це розділ математики, який розглядає методи збору, аналізу і обробки статистичних даних для наукових і практичних завдань.

Математичні методи – засоби створення математичних моделей, які описують і пояснюють функціонування певного психічного процесу.

Міжособистісна комунікація – це процес обміну інформацією, який призводить до розвитку і зміни останньої в загальному інформаційному полі, яке створюється партнером зі спілкування.

Мотив – спонукальна причина дій і вчинків людини.

Мотивація – сукупність мотивів, доказів для обґрунтування чогось, спонука до діяльності; мотивування.

Навіювання – психічний вплив однієї людини на іншу (прохання, наказ, переконання), що має на меті актуалізацію або зміну певних установок, ціннісних орієнтацій або вчинків людини, яка виступає об'єктом навіювання.

Навчання – цілеспрямований і планомірний процес передачі знань, формування в учнів умінь та навичок, який здійснює педагог у відповідності до освітніх завдань.

Настрій – загальний емоційний стан людини, що характеризує її життєвий тонус упродовж певного часу.

Натхнення – особливий стан людини, який характеризується піднесенням її творчих сил, активізацією всіх психічних процесів. Натхнення є однією з головних передумов процесу творчості.

Неврози – тимчасові функціональні розлади нервової діяльності.

Неприязнь – морально-психологічне почуття несприйняття людини людиною.

Обдарованість – це якісно своєрідна сукупність здібностей людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності.

Особистість – це суб'єкт свідомої продуктивної діяльності та суспільної поведінки індивіда із соціально зумовленою системою вищих психічних властивостей, що формується і виявляється у самозмінній діяльності, спілкуванні, опосередковує, регулює взаємодію людини з довкіллям.

Пам'ять – пізнавальний психічний процес сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і забування індивідом свого досвіду.

Паніка – відчуття страху, розгубленості, невпевненості індивіда або соціальної групи. В П. домінують неусвідомлювані прояви.

Параметричні методи – це різновид статистичних методів чи тестів, що дозволяють робити узагальнення чи обчислювати ступінь кореляції, в яких використовуються такі параметри, як середнє значення чи дисперсія даних.

Педагогічна психологія – галузь психологічної науки, яка вивчає психологічні закономірності навчання і виховання особистості та особливості педагогічної діяльності вчителя.

Переконання – усвідомлювані мотиви, які спонукають людину діяти відповідно до своїх поглядів і принципів; у педагогіці – метод виховання, який передбачає цілеспрямований вплив на свідомість вихованця з метою формування в нього позитивних морально-психологічних рис, спонукування до суспільно-корисної діяльності або подолання негативної поведінки.

Песимізм – світосприйняття, пройняте зневірою в майбутньому, настроєм безнадії.

Протилежне – оптимізм. Виникає внаслідок тривалого переживання безперспективності подальшого розвитку, марності зусиль особи.

Політична психологія – це наука що визначає психологічні аспекти політичного життя. Тобто це наука про закономірності, механізми, умови та факти прояву політики як соціально – психологічного феномену.

Політична свідомість – це опосередковане відображення політичного життя суспільства, суттю якого є проблеми влади, формування, розвиток і задоволення інтересів та потреб політичних суб'єктів, сукупність поглядів, оцінок установок, які, відображаючи політично- владні відносини, набувають відносної самостійності.

Поріг відчуття – кількісна характеристика подразника (його інтенсивність, сила), що викликає або змінює відчуття.

Почуття – це специфічно людські, узагальнені, стійкі переживання ставлення до потреб, задоволення або незадоволення яких зумовлює позитивні або негативні емоції.

Правосвідомість – сфера суспільної або індивідуальної свідомості, яка включає правові знання, ставлення до права і правозастосовної діяльності.

Предмет історії психології – уявлення про психіку на різних етапах поступового розвитку науки.

Прострація – психофізіологічний стан надзвичайно низької дієздатності – фізичної або нервово-психічної.

Психіатрія – розділ медицини, що вивчає психічні хвороби, їх виникнення, методи запобігання й лікування.

Психіка (гр. psyche – орган думок і суджень) – здатність людини думати, міркувати і хвилюватися; розумове життя, включаючи свідомі та несвідомі процеси; розум у своїй цілісності, на відміну від тіла.

Психічні стани – психологічна характеристика особистості, що відбиває її порівняно тривалі душевні переживання.

Психоаналіз – метод дослідження змісту психічної діяльності, який ґрунтується на теорії Фрейда.

Психолог – вчений, фахівець з психології.

Психологічна допомога – це вид допомоги, яку надає кваліфікований психолог людині чи групі людей в оптимізації психофізичних станів, пізнавальних процесів, поведінки, спілкування, реалізації та групової діяльності.

Психологічна експертиза – це наукове дослідження суспільно важливих проблем, яке здійснюється на замовлення інституцій, що уповноважені приймати рішення та використовувати при його опрацюванні висновки експертів.

Психологічна профілактика – вид діяльності психолога, спрямований на своєчасне попередження відхилень у психофізичному розвитку та

становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям у навчально-виховному процесі.

Психологічна служба системи освіти – складова частина державної системи охорони психічного здоров'я молодих громадян України, яка діє з метою виявлення і створення оптимальних соціально-психологічних умов для розвитку особистості.

Психологічне консультування – це професійне ставлення кваліфікованого консультанта до клієнта, яке переважно відбувається у форматі «особистість – особистість», хоча інколи в ньому беруть участь більше 2-х осіб. Консультування передбачає надання допомоги людині у розв'язанні проблем і прийнятті рішень відносно професійної кар'єри, шлюбу, сім'ї, удосконалення особистості і міжособистісних стосунків.

Психологія релігії – це психологічна дисципліна, галузь психологічного знання і релігієзнавства, яка вивчає психологічні аспекти релігії як суспільної свідомості і ціннісно-орієнтаційної діяльності.

Психологія (гр. *psyche* і гр. *logos* – слово) – галузь науки, яка вивчає розумові та псих.процеси стосовно поведінки людей та тварин.

Психопрофілактика – методика природного народження дитини після психічного та фізичного тренування, спрямованого на ліквідацію болісних відчуттів, пов'язаних з вагітністю й пологам.

Радість – емоція, психічний стан підвищеної, позитивно забарвленої емоційної піднесеності.

Релігійна криза – це стан екзистенційної, смисложиттєвої фрустрації суб'єкта, зумовленої усвідомленням власного глибокого духовного занепаду, втрати духовних цінностей, ідеалів, віри, відношення до Бога.

Релігійна секта – це загальна назва різних течій та об'єднань віруючих, які склалися як опозиція до пануючого релігійного напрямку і яким притаманні специфічне тлумачення віровчення, відмова від частини традиційних обрядів, проповідь винятковості своєї релігійної доктрини, «істинного шляху спасіння».

Рефлекс – закономірна реакція організму на зміни зовнішнього чи внутрішнього середовища, здійснювана через центральну нервову систему у відповідь на подразнення рецепторів. Існують вроджені (безумовні) і набуті (умовні) рефлекси.

Рефлексія – у соціальній психології механізм усвідомлення індивідом чи групою того, як їх насправді сприймають і оцінюють інші індивіди чи групи.

Самооцінка особистості – оцінка людиною своїх якостей, себе, рівня успішності власної діяльності, сприйняття своєї особи іншими людьми, виходячи з системи цінностей людини.

Самосвідомість – усвідомлення людиною себе самої як особистості: своєї діяльності як члена суспільства, стосунків з іншими людьми, рис характеру, власних дій та вчинків, їх мотивів, цілей, розумових, моральних, фізичних якостей тощо.

Самотність – психічний стан людини, який виявляється в дефіциті спілкування, ізольованості від інших людей. Залишена наодинці з собою, людина відчуває ущербність, незручність, тугу. Проте певна міра усамітнення – необхідна умова формування самосвідомості людини.

Симпатія – почуття приязні, прихильності, доброзичливості до когось. Може виникати на ґрунті природної привабливості, єдності суспільних ідеалів, світоглядних і моральних позицій.

Сім'я – це мала соціальна група людей, що заснована на шлюбі та(чи) кровній спорідненості і функціонує на основі спільного побуту, матеріальної і моральної взаємодопомоги.

Соціалізація – процес входження індивіда в суспільство, активного засвоєння ним соціального досвіду, соціальних ролей, норм, цінностей, необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві.

Соціальна група – відносно стійка сукупність людей, пов'язаних між собою спільними цінностями, цілями, системою взаємин, взаємовпливів і включених до типових форм діяльності.

Соціальна психологія – це наука про взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодію, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільноти; про соціально-психологічні явища, які виникають в процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу.

Соціальна установка – детермінована минулим досвідом психологічна готовність індивіда до певної поведінки стосовно конкретних об'єктів, до вироблення його суб'єктивних орієнтацій як члена групи (суспільства) щодо соціальних цінностей, об'єктів тощо.

Соціально-психологічний тренінг – це форма спеціально організованого спілкування, психологічний вплив якого ґрунтується на активних методах групової роботи.

Соціометрія – методика дослідження системи неформальних стосунків в певній групі в певний момент її існування. В основі лежить вимірювання відносин симпатій – антипатій, прийняття – неприйняття людьми одне одного, прихильностей, уподобань стосовно один одного.

Спілкування – процес взаємозв'язку і взаємодії спільнот, суб'єктів, в якому відбувається обмін діяльністю, інформацією, досвідом, здібностями, уміннями та навичками, а також результатами діяльності.

Сприймання – це психічний процес відображення людиною предметів і явищ у цілому, в сукупності всіх їх якостей і властивостей при безпосередньому їх впливі на органи чуттів; сукупність відчуттів.

Спрямованість – це система мотивів, що впливає на діяльність особистості, визначає її вибір, рівень самореалізації.

Старіння – закономірний процес фізіологічних та психологічних змін, які відбуваються з віком.

Старість – це одна з послідовних стадій розвитку людини, яка відрізняється від інших інтенсивністю руйнівних процесів, що неминуче приводять до припинення існування життя.

Статева ідентичність – це суб'єктивне осмислення, переживання статевої ролі, своєрідна єдність статевого самоусвідомлення та поведінки.

Статеві стереотипи – це усталені, стійкі форми сприйняття й оцінки особистісних якостей та поведінки чоловіків і жінок.

Стать біологічна – це сукупність морфологічних, фізіологічних та генетичних особливостей, які забезпечують розмноження організму.

Стиль сімейного виховання – це сукупність батьківських установок, методів виховання та способів взаємодії з дитиною.

Страх – гостра негативна емоція, котра виникає в умовах біологічної чи соціальної загрози життю індивіда; має різні ступені інтенсивності: переляк, афект тощо.

Стрес – емоційний стан особистості, психічна перенапруга в гострій, загрозливій ситуації, що може сприяти шоківому стану; захисна реакція організму на будь-який збуджувальний фактор.

Сублімація – перерозподіл психічної енергії. З точки зору психоаналізу психічна енергія неусвідомленого може сублімуватися, трансформуватися в енергію різних видів діяльності, які прийнятні для суспільства і людини (творчість, мистецтво, суспільна активність, трудова активність).

Судово-психологічна експертиза (СПЕ) - одна з головних форм практичного застосування спеціального психологічного пізнання в кримінальному процесі.

Загальний предмет СПЕ – особливості психічної діяльності, дослідження яких має значення для встановлення істини за кримінальними справами.

Суїцидальна поведінка – це поведінка, вмотивована усвідомленим бажанням вбити себе з метою позбутися психічного болю.

Темперамент – найголовніша характеристика нервової системи людини, що визначається інтенсивністю, швидкістю здійснення психічної діяльності, в емоційному тонусі життєдіяльності, сприйнятті індивідом зовнішніх подразників.

Тести (від англ. test – проба, випробування, дослідження) – в психології та педагогіці система питань чи завдань, що дозволяє здійснити тестове дослідження.

Тривожність – емоційний стан людини, який виникає в умовах ймовірних несподіваних ситуацій: як при відстроченні, затримці приємних ситуацій, так і при очікуванні неприємностей. Тривожний стан людини характеризується стурбованістю, побоюванням, тугою.

Упевненість – психічний стан людини, коли в неї сумніви зведені до мінімуму або й зовсім відсутні. У. будується на знанні, тісно пов'язана з переконанням, однак переконання має цілком визначену практичну спрямованість, воно спонукає людину здійснити те, у чому вона впевнена.

Установка – стан готовності до певної активності, спрямованої на задоволення тієї чи іншої потреби.

Учіння – це діяльність учня (студента), спрямована на свідоме засвоєння знань, умінь та навичок

Уява – процес створення людиною на основі досвіду образів об'єктів, яких вона ніколи не сприймала, своєрідна форма відображення людиною дійсності, в якій виявляється активний випереджальний характер пізнання нею світу.

Фантазія – процес створення людиною нових образів на основі пережитого. Суто людська психічна властивість, необхідний компонент творчої діяльності. Ф. тісно пов'язана з мрією і уявою. Може бути реалістичною і пустою, беззмістовною. Здатність до фантазії – важлива умова творчості.

Фобії – нав'язливі страхи, які людина не в змозі переборювати.

Фрустрація – негативний стан організму, почуття, які виникають при блокуванні цілей, що їх особистість намагається досягнути, почуття розчарування, крах надії.

Характер – комплекс сталих психічних властивостей людини, що виявляються в її поведінці та діяльності, у ставленні до суспільства, до праці, до інших, до самої себе.

Хвилювання – емоційний психічний стан людини, зумовлений підвищеним збудженням нервової системи, перевантаженням її позитивними або негативними переживаннями.

Цінність – поняття, що фіксує позитивне або негативне значення будь-якого об'єкта чи явища для суб'єкта.

Чутливість – здатність аналізатора реагувати на дію адекватного подразника, відчувати його.

Шизофренія – психічна хвороба, виявляється у своєрідних змінах психіки людини. Іноді виникає в період статевого дозрівання. Легкі й початкові форми Ш. піддаються лікуванню.

Щастя – граничне інтенсивне переживання людиною універсальності і глибини затвердження свого буття, максимальної відповідності наявного найзаповітнішим бажанням і мріям, моральна і емоційна насолода життям. Щ. відрізняється від найвищих ступенів задоволення саме соціально-етичним змістом.

Щирість – відвертість, правдивість; морально-психологічна риса людини, протилежна лицемірству, вона характеризує не зміст діяльності і стосунків людини, а їх відповідність мотиву, емоційну безпосередність.

Юридична психологія – науково-практична дисципліна, яка вивчає психологічні закономірності системи «людина-право» і розробляє рекомендації, які спрямовані на підвищення ефективності цієї системи.